

DOMOLJUB

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Izhaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto, (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 60 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništva „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniška ulica št. 2, naročnina, reklamacije in inserti pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Koparčeva ulica št. 2.

Inserti se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petčvrsta (Bestina „Domoljubova“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 20 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju znaten popust. — Reklamne novice navadna garmondvrsta 60 v. — Celoviti promet pošto-branilniškega urada št. 824.797.

Štev. 18.

V Ljubljani, dne 22. septembra 1904

Leto XVII.

Domačinom v premislek.

Vedno bolj se selijo naši rojaki v Ameriko. In če jih vprašaš, zakaj, dobiš vedno isti odgovor: domovina daje premalo zaslužka.

V marsikaterem oziru je to resnično. Vendar tako splošno ta trditev, kakor se navadno sliši, ne velja. Veliko je še domačega zaslužka, samo domačini so tako zastali, da jim ga tujci jemlje izpred nosa. Naj danes dokažemo to samo na zidarjih, ki bi se lahko v veliki večini nameščali z domačimi močmi, pa se v resnici večinoma le s tujimi.

Vsako leto prihajajo iz gorenje Italije v naše drave trume italijanskih delavcev v našo dravo, kjer iščejo dela in zaslužka. Po italijanski statistiki je število italijanskih začasnih izseljencev v Avstrijo od l. 1892 do 1901. naraslo od 21.610 na 69.328, dočim je število izseljencev na Ogrsko v tem času padlo od 12.625 na 7.119. Leta 1902. je bilo v naši državi nad 80.000 italijanskih delavcev. Gotovo pa so te številke preje preniske, nego resniške. Čim bolj se pri nas grade železnice in druge javne ter zasebne stavbe, tem več prihaja vsako leto italijanskih delavcev.

Dokazano pa je tudi, da raste vsakoletni skupni zaslužek, ki ga odnašajo italijanski delavci v svojo domovino. Prav natančnih podatkov ni mogoče dobiti, kakor n. pr. o zaslužku avstrijskih izseljencev v Ameriki.

Italijanski delavci večinoma že tukaj zamejnajo zasluženi denar v italijanske banke, ki jih nesejo seboj ali pa odpošljejo v priporočenih pisnih. Poštna statistika pa tega ne more dognati, kar je merodajno v tem oziru. Gotovo pa je, da od leta do leta rastejo denarne pošiljave v Italijo.

Pač pa je avstrijska statistika pri domačih podjetnikih dognala vsaj približno, da si italijanski delavec povprek na leto prihrani okroglo 300 kron. Po tem precej zanesljivem računu so si italijanski delavci od l. 1892. do l. 1901. povprek na leto prihranili in torej v domovino odnesli, oziroma poslali 13 do 14 milijonov kron, leta 1901. pa vsaj 23 milijonov. Po italijanskih podatkih si prihrani boljši italijanski delavec 250 do 500 lir, srednji delavec 175 do 325 in pričetniki 100 do 200 lir. Torej tudi po italijanskih podatkih si delavec prihrani povprek 250 lir. Torej odnese 80.000 italijanskih delavcev na leto najmanj 20 milijonov lir iz naše države v svojo domovino, kjer si izboljšujejo svoja preestva.

Najbolj kričeče pa so te razmere po slovenskih deželah. Nekaj zato, ker smo bliže Italiji in torej bolj izpostavljeni italijanskemu delavskemu navalu, zlasti pa vsled tega, ker slovenski zidarji nikakor ne morejo tekmovati z italijanskimi bodisi glede kakovosti dela, bodisi glede marljivosti in vztrajnosti pri delu. Srce mora človeka boleti, če ogleduje pri kaki večji stavbi delavce

in njihovo delo. Vsi polirji, nadzorniki in boljši zidarji so Italijani, domačini pa izvedine opravljajo pomožna dela in so vsled tega veliko slabše plačani kot prvi. In vendar naši ljudje niso nič manj nadarjeni kot Italijani, pa tudi glede telesnih sil se lahko kosajo z njimi. Res so Italijani rekli bi rojeni zidarji in v tej stroki gotovo prvi na svetu. Vendar bi se tudi naši domačini v zidarstvu dali dvigniti na višjo stopinjo, ko bi se za izobrazbo v zidarski stroki od države in dežele kaj več storilo. Poleg tega naj bi naši zidarji tudi v marljivosti pri delu vzeli Italijane za zgled, da ne bodo podjetniki opravičeno tožili: en Italijan stori več kot dva Slovenci. Edino le na ta način je mogoča uspešna konkurenca s tujimi delavskimi silami. Naši možje in mladeniči pa bi potem dobili novega zaslužka na domači zemlji. Ta zaslužek bi gotovo odvagal tiste ameriške dolarje, za katere morajo naši ljudje sedaj žrtvovati svojo družino, svoje zdravje, svojo domovino in žalibog marsikdaj tudi svojo vero. Koliko stane pot v Ameriko, koliko zopet nazaj! In ves ta denar bi lahko ostal doma, da ne govorimo o velikem dobičku v нравstvenem oziru, ki je združen z delom v domovini in v krogu domače družine.

Toliko v premislek našim rojakom. Bog daj, da bi te naše misli, ne ostale samo prazne želje!

Politični razgled.

Deželni zbori

se snidejo koncem tega meseca z malo izjemami vsi k nekajtedenskem zasedanju. Reševali bodo deželne proračune in druge tekoče zadeve. Po nekodi, posebno na Češkem in Moravskem bodo zelo viharne jezikovne razprave. — Kranjski deželni zbor se snide dne 27. septembra, ki pa tudi to pot še ne bo deloval, ker je baron Hein še vedno deželni predsednik na Kranjskem.

Vinska klavzula z Italijo.

18. t. m. so podpisali novo pogodbo med Avstro-Ogrsko in Italijo glede uvoza italijanskega vina v Avstrijo. Znano je, da je bila dosedanja pogodba zelo kvarljiva našim vinogradnikom. Sedaj je vprašanje tako rešeno, da bodo smeli letos Lahi uvoziti 450.000 stotov svojega vina proti še enkrat tako visoki carini, nego je bilo dosedanja, od 1. januarja 1905 bo pa znašala carina na uvoz italijanskega vina v Avstrijo 60 kron za hektoliter.

Tržaški namestnik grof Goëss

je vendarle za stalno zapustil svoje mesto in se podal v že davno zasluženi pokoj. Tržaški Slovenci gotovo ne bodo žalovali za njim, kajti za njegove vlade se niso za korak približali do svojih pravic, ki so jim zagotovljene v državnih temeljnih zakonih. Naslednik mu še ni določen.

Avstrijsko nemštvo zopet v nevarnosti.

Med avstrijskimi Nemci vlada v zadnjem času silno razburjenje. Kdor posluša govore nemških prvakov na javnih shodih, si mora res misliti, da se podirajo zadnji stebri germanstva. In kaj se je zgodilo? Nemški učiteljišči v Tešinu in Opavi, na katerih je bilo že doslej velika večina slovanskih dijakov, sta dobili slovanski vsoporednici in sicer le za moški oddelek. Seveda je to le drobtina onega, kar se zahtevali endotni Slovani, namreč ustanovitev samostojnih učiteljišč, poleg tega bodo pa še slovanske učiteljice morale se izobrazovati na nemških zavodih.

Nečuvveno nasilstvo pruske vlade.

Pruski ministerski predsednik je izdal te dni naredbo, nad katero po pravici strmi ves omikani svet in ki je v največjo sramoto kulturni Nemčiji. Naredba najprej opisuje, da poljski učitelji govore zunaj šole in v svoji rodbini poljski jezik, ter imenuje tako postopanje nedostojno ter uporno. Zaradi tega odreja, da se odslej učitelji poslužujejo

samo nemškega jezika, posebno v pogovoru s takimi osebami, o katerih se lahko sodi, da znajo zadostno nemški, in zahteva, da se razgovarjajo učitelji s svojo rodbino samo v nemškem jeziku. Nadzornikom se nalaga dolžnost, da se pri vsaki priliki prepričajo, v koliko izvršujejo učitelji to naredbo. Ko bi se našel kateri učitelj, ki bi ne storil tega, imajo nadzorniki dolžnost, naznaniti ga kraljevski vladi, ki mu bo odtegnila doklado ter ga v ponovnem slučaju izključila iz službe. Res, pruska okrutnost proti Poljakom je brezmejna.

Velika stavka v Italiji.

V milanski okolici se pojavi v kratkem velika stavka, ki se je bodo udeleževali poljedelski in obrtni delavci. Stavka bo v prvi vrsti naperjena proti vladi, ki je delavstvu mesto kruha poslala vojaštvo z bajoneti in nabitimi puškami. Na shodu v Milanu je bilo prisotnih do 10.000 delavcev. Sodi se, da bo stavka prekoračila tudi meje milanske okolice. Doslej so ustavili delo delavci v tovarnah živil, prevozni in tiskarski delavci.

Nemci v Afriki

v zadnjem času nimajo sreče s svojo nemško kulturo pri zamorcih. Pred nekaj časom se jim je uprl rod Hererov, ki mu 4000 mož nemške armade ne more biti kos, sedaj so jim pa pokazali zobe še Hotentoti. Poslednje vodi Marengo, ki pridobiva vsak dan novih moči. Vidi se, da bo stalo Nemce mnogo truda, predno si bodo ukrotili afriške rodove.

Rusko-japonska vojska.

Zadnji dnevi niso bili posebno srečni za rusko orožje in ravno tedaj, ko smo odpešiljali zadnjo „Domoljubovo“ številko, je zadela Ruse velika nesreča pri mestu Ljaojanu. V dnevih od 24. avgusta do 3. septembra so se morali neprestano umikati in slednjič zapustiti še mesto Ljaojan, ki leži ob železnici med Port Arturjem in Mukdenom. Boj za mesto je bil grozovit. Japonski vojskovedja Kuroki se ni strašil ne truda ne žrtev, da prežene nasprotnika iz mesta, vsled česar Kuropatkinu ni preostajalo nič drugega nego beg. Izgube se bile na obeh straneh ogromne. Rusi so izgubili v tej bitki 26.000, Japonci pa 23.000 mož. Številke kažejo, da se Japonci ne moreje posebno veseliti te svoje zmage, ki poleg tega nikakor ni odločilna za končni izid sedanje vojske. Ko Rusi dobe nove moči, bodo lahko vrnili sovražniku, ki kliče pod orožje že prvi del črne vojske.

Pri Port Arturju se pa od zadnjič razmere če niso prav nič premenile. Z nebroj utrdami obdano mesto klubuje japonskim

kroglijam še ravno tako uspešno, kakor pred tremi meseci in če so resnična poročila o velikih zalogah živeža v tem mestu, bodo Japonci še mesece zaman se zaganjali vanj. Sploh vse kaže, da Rusov v Port Arturju ne bo premagal nihče drugi nego lakota.

Dosedanje japonske izgube niso v nikaki primeri z uspehi njih orožja. Po poročilih iz Tokia, torej iz središča Japonskega, znaša izguba pred bitko pri Ljaojanu 83.000, pred Port Arturjem 65.000 in pri Ljaojanu 23.000, torej skupno do 171.000 mož.

Nov silen napad na Port Artur.

Cifa, 17. septembra. (Reuterjev ur.) Neki danes semkaj dospeli Japonec poročila, da so prebivalci v Daljnem dne 15. t. m. pričakovali, da bodo Japonci naslednjega dne na vsih straneh napadli Port Artur. Po večerodostojnih poročilih so bile japonske oblegovalne priprave že dogotovljene do E-lung šava in Kikvanšana. Japonci in Kitajci poročajo soglasno, da je dne 15. t. m. bilo obstreljevanje Port Arturja strahno ter se je dne 16. t. m. z isto silo nadaljevalo. Japonci so obstreljevali Sušijen in Palič an is Golobjega zaliva in sicer s topovi velikega kalibra, ki so jih nedavno pripeljali z Japonske. V novo mesto in v kitajski del mesta je padlo več granat. Rusi so zapustili utrdbo Jenkpatun blizu Golobjega zaliva, vendar je niso Japonci zasedli; 500 konjeni kov, ki so prizkušali pregnati Japonce iz Paličvana, se ni povrnilo v Port Artur. Sodi se, da so bili vjeti.

LISTEK.

Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.

(Dogodbica iz začetka prot. stol.)

To se je zgodilo v času, ko o današnji juristariji še ni bilo ne duha ne sluha, takrat, ko je bil vsak gospodar obenem tudi sodnik svojih podležnih. Kakor so povsod zlorabe, tako so tudi ti mogočneži včasih zlorabili svojo moč, a vendarle je zadela roka pravice večinoma pravega krivca, ki je prejel takoj brez dolgega kazenskega postopanja zaslužno število — palic.

Sledeča dogodbica se je torej zgodila, kakor že rečeno, v začetku pretečenega stoletja tam na Gorenjskem pri nekem baronu. Ta je imel Boletovega Franceta, ki je bil za biriča, ječarja in eksekutorja. Znal je svoje posle tako dobro opravljati, da so se ga ljudje naposled bolj bali kakor barona samega. In po pravici; revež je bil oni, ki je padel pri njem v nemilost, medtem ko je

oni, ki se mu je znal prikupiti na ta ali oni način, smel delati, kar se mu je zljubilo.

Tako je vladal France kot vsemogočni in ošabni birič, dokler ni tudi zanj prišla ura plačila. In to se je zgodilo takele.

V vasi sta bila dva fanta; enemu je bilo ime Janez, ki je bil dober, delaven pa tudi zal fant; imel je malo posestvo, na katerem se je pošteno preživel in semtertja dejal tudi kak krajcar na stran; a tako bogat pa vendar še ni bil kakor drugi fant, z imenom Jakob. Ta je bil bogat ničvrednej in žalost svoje dobre matere, ker je vedno popival po gostilnah, razsajal in delal prepir, a se ogibal poljskega dela kar največ mogoče. Oba sta zasnubila pošteno dekle, ki pa ni bila samo poštena, ampak tudi pametna, da se ni dala oslepiti 10.000—12.000 K, za katere je bil Jakob težji, ampak odgovorila tistemu z „da“, ki je imel pošteno srce in delavne roke, namreč Janezu. Ko sta dobila dovoljenje, so ju v nedeljo prvič oklicali.

Jakob je same nevoščljivosti popolnoma posurovel; prisegel je, da bo že on skrbel, da Janez in Marica ne bodeta nikoli poročena, magari „če bi ga tudi zato h... pocitral“. Tako je večkrat v pijanosti kričal v gostilni in nihče si ni upal, mu resno ugovarjati.

Le stari Podgornik je hladnokrvno menil: „E, Jakob, nazadnje se to še vse lahko zgodi.“

„Kaj?“ je vprašal Jakob zategnjeno.

„E, da te pobaše rogati enkrat kar na plesišču, ali pa ponoči v gozdu. Prvikra: se to gotovo ne bo zgodilo.“

Jakob se je za hip prestrašil, a se takoj potem divje zasmel. „Naj le pride, a prej mora biti Janez konec.“

„Bomo videli,“ je mrmral Podgornik sam zase.

Jakob se je medtem delal proti Francetu vedno prijaznejšega. Ta je bil že zdavna njegov prijatelj, a sedaj je postalo prijateljstvo še večje. Seveda je stroške prijateljstva, ki se je množilo navadno in najhitreje pri steklenicah, nosil Jakob. Ko je sodil, da so tla zanj že godna, je počrnil Janeza, češ, da je divji lovec in da je njega, Franceta, obrekoval. France ga je zato zažalil pri baronu. Zastonj je Janez zatrjeval, da je nedolžen. Jakob in še eden žganjar sta dejala, da sta ga videla, ko je drl srno, katero je ustrelil. Obsodba se je glasila: Petindvajset palic in — kar je bilo najhujše — dovoljenje za ženitev je bilo preklicano. Jakob se je veselil in se po gostilnah bahal, da bo prvi navzoč, in da bo že on skrbel, da Janez ne dobi premalo in premehkih udarcev.

Kako je bilo nedolžnemu Janezu in nesrečni nevesti pri srcu, si pač lahko vsak

sam misli. Janez se je umiril, ko mu je izvoljenka zadržala, da vzame njega ali pa nobenega.

In še eden je bil, kateremu je nesreča Janezova močno segla v srce. Ta je bil Kovačev Joža, ki je bil izbran za druga. Kako se je veselil in komaj čakal, da se bo v lepi narodni noši tako postavljaj, da ga bodo vsi gledali! In iz vsega tega naj bi sedaj ne bilo nič!! To ga je jezilo. Sklenil je, da že zagode Jakobu eno tako, da jo bo pomnil vse svoje žive dni. Dan prej, predno je imel dobiti „zaslužene“ palice, se je nekoliko pomiril in proti večeru je šel tolažiti Janezovo nevesto. Potem pa je izginil.

Napočil je dan plačila. Zadaj v kotu pri grajskem dvorišču, tam pri stolpu je bila klop, na kateri so se delile zaslužene palice. Nihče ni rad zahajal semkaj. Pripovedovali so o starem stolpu in o kletih pod njim čudovite stvari. Ponoči so že baje videli razne čudnonašeljene postave in slišali so menda čudne glasove. Tudi Jakobu ni bilo nič kaj po volji pri srcu; vest mu ni dala miru radi krivega pričevanja in predrzne govorice „naj ga h... vzame“, so tudi storile svoje. Vrhutega ga je pa še Podgornik dražil: „Ko dobi Janez svoje, potem si ti in rogati na vrsti!“

Kmalu je prišel tudi birič — France in še par zija in radovednežev. Janez je iznova zatrjeval, da je nedolžen in klical Boga na pomoč zoper svoje sovražnike in obrekovalce. A zastonj! moral je na klop; trdo so ga povezali, glavo so mu ovili v ruto, da bi lažje prenašal udarce. Birič France in Jaka sta se škodoželjno spogledala in prvi je mislil začeti svoj posel, kar obstane in strmi z odprtimi ustmi in očmi nasproti vratom stolpovim, ki so bila z raznim grmičevjem skoro popolnoma zarašena. Počasi so se odpirala kakor od nevidne roke in v odprtini se je pokazala visoka postava kakor v kri rdeči lovski obleki in z rdečim peresom za klobukom; obraz je bil črn kakor oglje. Za trenotek so bili presenečeni, potem pa se jih je polastil strah.

„Hu-uj, Hu-u u“ je zakričal, da je šlo skozi ušesa in stopil korak naprej; za njim pa so se prikazale še štiri enako oblečene postave. Jakob je padel na tla, drugi pa so ubrali pot pod noge in tekli naravnost k baronu. Ta se jim je sprva prav od srca smejal, potem pa vzel nabasano puško in dejal: „No pogledjmo, kaj je.“ Ko so prišli na mesto, bilo je že vse mirno, na klopi pa je zvezani čakal še vedno odrešenja.

„No, ali bo sedaj dobil kmalu zasluženo plačilo?“ je dejal baron in birič je sedaj zopet dobil korajžo.

„Le počaki, Janezek,“ je žugal „jaz ti

že navijem uro, da boš pomnil vse svoje žive dni.“

In pričel je svoje delo „telesnega usmiljenja.“

„Tako, sedaj si jih dobil in noben svetnik ti jih ne odvzame,“ dejal je vesel. Potem ga je odvezal, a sedaj, sedaj so zijali vsi še veliko bolj — Janez se je spremenil v Jakoba.

Stokajoč je padel baronu pred noge: „Saj bom vse povedal po pravici; samo usmilite se me in da me „rogatec ne pocitra“. Janez je nedolžen, jaz sem po krivem pričal.“

In sedaj je dobil Jakob še eno plačilo za svoje krivo pričanje; baron ga je obsodil na dveletno ječo strogega zapora, postrene s temnico. Tudi druga priča je dobila svojih petindvajset in po vrhu še enoletno ječo. Nazadnje je prišel na vrsto še birič. „Ako bi mi ne bil pred petnajstimi leti rešil življenja,“ je dejal baron, „potem si ob svojo službo, in to se bo tudi zgodilo, kakor hitro še enkrat zvem, da se daješ podkupovati. Za enkrat, a samo za enkrat, zapomni si dobro ti prizanesem.“

„Kaj se je pa zgodilo Janezu?“ povprašuješ radovedni bravec. Res se je zbal in zginil za par dni. Baron, ki je bil dobrega srca, je odpustil njemu in tudi drugu Kovačevemu Jožetu. Ta in še par drugih navihancev so bili tisti „rogati“, ki so zmešali Francetu in Jakobu štrečno — Janez je zopet dobil dovoljenje za ženitev in kmalu je bila poroka in potem prava gorenjska ohcet. In kar je bilo posebno imenitno, tudi baron je počastil novoporočenca in jima voščil srečo.

Tudi Jakoba je zbrihtala ta skušnjava. Ko je prišel iz zapora, je dejal svoji materi: „Sedaj hočem postati dober in delaven fant kakor je Janez. Imam že dovolj, ko se je navidezni hudobec prikazal tam pri stolpu. Oh, kako hudo mora še-le biti, če stoji pri smrtni postelji. Ne, tega ne maram!“ In res se je poboljšal in postal pošten, delaven, pravi gorenjski kmet, in smemo upati, da tudi nikdar več ni prišel z „rogatim“ v dotiko.

Carjevi gradovi. Ruski car ima v svoji državi nad 100 palač in gradov. Stalnih uslužbencev, kuharjev, plemiščev, slug i. t. d. v teh poslopih je 32.000 in znašajo letni stroški za vzdrževanje te velike armade carjevih služabnikov in služabnic približno 16 milijonov kron. Car ima do 5500 konj, druge živine pa do 50.000 glav. Car ni bil še v vseh svojih gradovih, vključ temu mora biti v vseh gradovih tako urejeno, kakor da bi v njih stanovala carjeva družina.

Razgled po domovini.

Velike ljudske slavnosti in mladeniški shodi so se vršili sadnje tedae po Slovenskem Dne 4. septembra je bila v Zgor nje m Tuhinju nad Kamnikom slavnost odkritja spominskih plošč dvema tuhinjskima rojakoma: očetoma Ladislavu in Florentnu Hrovatu, znanima slovenskima pisateljema; dne 8. septembra na Jesenicah blagoslovljenje temeljnega kamna otroškega vrta družbe sv. Cirila in Metoda, in na Mirni (Dolenjsko) blagoslovljenje dveh novih zastav: izobraževalnega društva in dekl.ške Marijine družbe; dne 12. in 13. septembra v Ljubljani desetletnica akademičnega dijaškega društva »Danice«, ki se je posebno krasno izvršila; dne 18. sept. vsekoroški mladeniški shod na Velikem Strmcu, ki je začetek novega gibanja med koroškimi Slovenci in istega dne mladeniški shod v Slovenski Bitrici na Stajerskem, kjer je zibelka mladeniškega gibanja slovenskega. Vse te slavnosti so se izvršile v najlepšem redu, ob najogromnejši udeležbi, pri največjem navdušenju, vsepovsod po geslu: Za Boga in slovensko domovino! Tako naprej, dokler ne bo vsa Slovenija zhrana pod tem geslom!

Umril je v Ljubljani dne 10. septembra Janez Gnjezda, c. kr. realni profesor v pokoju. Kot profesor si je velike zasluge pridobil za vzgojo mladine, kot predsednik »Katol. društva rokodelskih pomočnikov« za društveno življenje v Ljubljani, kot predsednik »Cecilijenega društva« za cerkveno glasbo v ljubljanski škofiji. Bog mu daj svoje plačilo za njegovo vsestransko delovanje na zemlji, katero je vedno veljalo le Njemu v čest in slavo.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji: Č. g. Anton Znidaršič, kaplan na Blokah, gre za župnega upravitelja v Drago in č. gosp. Tomaž Zabukovec, upravitelj v Dragi, za kapelana na Bloke. Č. gosp. Janez Miklavdžič, kapelan pri Sv. Duhu, gre za kapelana v Rovte. Nameščena sta: č. g. Andrej Zgaga za drugo kaplana v Šmartinu pri Kranju in častiti gosp. Ignacij Žust za kaplana pri Sv. Duhu.

Osebna vest. Mesto veroučitelja na idrijski realki je dobil č. gosp. Andrej Plečnik

Pater Inocencij Koprivec je umrl dne 10. septembra, v novomeškem frančiškanskem samostanu. Rodil se je dne 8. apr. 1. 1848 v Št. Vidu pri Zatičini, ljudsko šolo in šest razredov gimnazije izvršil v Novem mestu, dne 1. okt. 1868 vstopil v frančiškanski red, bil 3. novembra 1872 posvečen v mašnika in 1. 1875 po dokončanih študijah

nastavljen v Novem mestu kot učitelj ljudske šole, katero službo je opravljal vestno in vneto dolgih 27 let. Po smrti P. Florentina je postal vodja ljudske šole in je za spretno vodstvo prejel marsikatero pohvalo od višjih oblasti. Od leta 1887. do 1891. je bil gvardijan in ukrenil marsikaj lepega in trajnega v samostanu. Bil je ono dobo tudi definator provincije Svoje dni je tudi mnogo deloval v dušnem pastirstvu in bil spiritual usmiljenih bratov v Kandiji. L. 1902. je opešal in moral zapustiti priljubljeno mu šolsko polje. Pravzaprav nikdar ni bil zdrav, vendar, ker se je varoval, dočakal je še precejšnjo starost. Kako je bil priljubljen, pokazal je dan pogreba. Udeležilo se ga je slavno uradništvo, zastopniki gimnazije, najodličnejše meščanstvo in priprosti narod, meščanska garda z godbo, čč. usmiljeni bratje, 29. duhovnikov, njim na čelu mil. gospod prošt dr. Elbert. Zemeljski tek je dokončan, Bog daj umrlemu gledati svoje božje obličje!

Gorenjske novice.

* Iz Srednje vasi pri Bohinju: 4. septembra je umrl na Laškem rovtu absolvirani jurist Anton Cvetek, član »Danice«. Iz poštene in verne rodbine je pokazal Anton v šolah veliko nadarjenost. Na gimnaziji in vseučilišču je ostal vseskozi veren in pošten. Kot sedmošolec je z drugimi domačimi ljudmi pokleknil ob oltarju Matere božje in prejel tam karmelski škapulir. Na vseučilišču je bil sprejet v akademično Marijino družbo, katero imajo katoliški dijaki na Dunaju. Sprejemni diplom je v rokah prinesel domu in ga z največjim veseljem kazal svojim znancem. Vsako nedeljo je bil navadno dvakrat pri službi božji in se vdeleževal vseh javnih pobožnosti. Sicer je bil ponižen in krotak, človek mehkega, dobrega srca, ki ni nikdar komu kaj hudega storil. Med počitnicami je opravljal vsa navadna poljska dela. Na Dunaju je skusil mnogo revščine in pomanjkanja. Večkrat mu je manjkalo najpotrebnejše hrane. — Med počitnicami se je lansko leto prehladil; začel je pešati. Po zimi se je podal na Dunaj, da napravi zadnje skušnje. Bog je hotel drugače. Meseca junija se je vrnil popolno onemogel domu. Sprejel je dvakrat svete zakramente in 4. sept. mirno izdihnil na prsih Marijin škapulir in ob strani Marijino svetinjo. Pogreb je bil 7. t. m. žalosten in vendar veličasten in povzdigajoč, kakor jesenski večer, ko se solnce poslavlja od naših gor. Tovariši »Danice« so prišli od njega se posloviti, domači Marijini družbi

sta mu šli nasproti, pevci so mu zapeli, tovariš mu je govoril na grobu slovo, v cerkvi so Marijini otroci opravili zanj rožni venec in razšli smo se s solzami v očeh, vendar v veselem upanju, da se zopet vidimo gori, kjer ne bo ločitve. Molite zanj!

* Bohinjsko jezero se vedno bolj kaže kakor privlačna sila, ki vabi vedno več tujcev v Bohinj. Kdor hoče videti najlepši kraj naše domovine, naj pride gledat mogočne gore ob jezeru, bistro Savico in veličastne planine. To so tujci kaj bitro spoznali, ki se kar trgajo za svet ob jezeru. Cena sveta je za trojno poskočila in raste skoro vsaki dan. Kaj bo še-le po tem, ko bo železnica odprta in bo pot iz Berlinu in Dunaja ter vseh severnih krajev peljala skozi Bohinj v južne dežele. Žalostno je le, da se Slovenci tako malo brigajo, da bi ostal svet v domačih rokah. Vedno pravijo denarni možje: »Le glejte, da ne pride svet tujcem v roke«, ne storijo pa ničesar, da bi se pripravili na prihodnji sprejem tujcev, kar bi dalo domačemu podjetništvu na tisoče kron zaslužka. —

* Kmetijsko društvo v Srednji vasi ima v zalogi najboljši sir, ki ga prodaja prav po nizkih cenah.

* Drtijske volitve. Že celo leto se je vršila pri nas borba občinskih volitev, dne 31. avgusta pa je pokazala vendar enkrat pravico. Zmagali smo v 2. razredu v veliki večini, liberalci so dobili 48 glasov, mi 66. V prvem razredu pa smo bili enakomerni; srečo bi bil moral odločiti žreb. A ker volilna komisija ni hotela odobriti nekega pravnega pooblastila, dasi je g. komisar proti temu protestiral, razsodi to še-le dež. vlada. Sicer smemo reči: zmaga je naša. Zastonj so tedaj vsa prizadevanja župana Hušnikarja pred volitvami, kateri se je kar z vso silo oklenil županskega stolca. Dokler se je dalo kaj opraviti z zvijačo, so zmagovali oni, ko pa je prišlo do pravnega postopanja, smo zmagali mi. Zlasti pa moramo pohvaliti vrle možje iz občine Blagovica. Kot volilci, ki imajo pravico v Drtiji, so se vse trikrat vdeležili pri nas občin. volitev z nami; zlasti vrlega župana g. Mlakarja, ki se je znal tudi potegniti med nami za pravico. Tedaj živeli vrli volilci! Liberalci občine Drtije so silno potrti radi zanje slabo izpadlih volitev. Te volitve so bile že tretje v teku leta, ker so bile dvakrat radi nepravilnega postopanja razveljavljene. Naši možje še-le zdaj vedo, kaj so pravilne volitve in ko bi bilo treba voliti še enkrat, zbrali bi se še obilneje, ter tako še krepkeje podrli liberalne mogotce. Možje slovenski! Storite povsod tako! Vaše

geslo naj bode: stati odločno kot en mož kat. prepričanja in ne preje mirovati, dokler ne poderete zadnjega liberalca. — Sloven. katol. izobraževalno društvo v Moravčah je priredilo dne 28. avgusta igro „Pravica se je izkazala“. Fantje so igrali svoje vloge res izvrstno. Udeležba je bila obilna. Pokazalo se je, da vzbuja taka zabava pri mladini mnogo zanimanja. Tedaj mladina: Hajd v izobraževalna društva! Društvo vam skrbi za primeren poduk; včasih pa tudi za kako zabavo, katero dandanes mladi svet tudi potrebuje.

* **Nagloma je umrla** dne 9. t. m. v Stražišču pri Kranju gđc. Fani Jugovic v starosti 65 let zadeta od kapi na možgane. K sreči ji je mogel duhovnik podeliti zakrament sv. poslednjega olja in papežev blagoslov. Ranjka je bila kakor dober duh za domačo hišo in kakor dobri angelj za celo vas. Vsak revež je našel pri njej pomoč in tolažbo, zato po pravici žaluje nad njeno izgubo ne le sorodstvo, ampak cela okolica. Naj počiva v miru!

* **Nevaren tat in derzenter prijet.** Na Bledu so prijeli od 17. pešpolka iz Celovca pobeglega Janeza Ražena, ki je v družbi z nekim Fr. Nadižarjem izvršil po Gorenjskem več ulomov in tatvin. Pri aretiranem so našli več ur, zlatih prstanov in revolver s patronami.

* **V smrtni nevarnosti** so bili 8. t. m. v predoru na Hrušici dva inženirja in trije delavci. Vsled strupenih plinov v predoru so obležali nezavestni, vendar se je posrečilo jih rešiti.

* **Kadilnikovo kočjo** so otvorili v nedeljo 11. septembra na Golici. Ta kočja je ena najlepših planinskih koč.

* **Velika veselica**, ki sta jo priredila na Savi pri Jesenicah na Malega Šmarna dan ondotno kat. delavsko društvo in akad. društvo „Danica“, v korist otroškemu vrtcu, se je izvrstno obnesla. Vse točke obširnega programa so ugajale občinstvu, ki se je mnogoštevilno zbralo, ter s tem pokazalo, da ve ceniti pomen otroškega vrtca na Savi.

* **Znamenita je čemšeniška župnija:** obsega 4 župnije, namreč Trojane, Ržiše, Kotredež pri Zagorju ob Savi in Št. Jurij pod Taborom na Štajerskem, 3 sodnije, Brdo pri Kamniku, Litijo ter Vransko na Štajerskem, 3 glavarstva, Kamnik, Litijo in Celje na Štajerskem, 2 deželi, Kranjsko in Štajersko. Pa naj reče kdo, da smo Čemšeničani iz zadnje moke!

* **Spodletelo je koscu** na strmi čemšeniški planini. „Fant od fare“ jo je že nekaj časa rezal po trebuhu navzdol po planini, kar se mu je posrečilo, da se je ustavil. — Ko smo vabili mladeniče v Marijino družbo, je bil on med prvimi ki so se oglasili za

ustop: morda ga je ravno Marija rešila, da se mu ni zgodilo nič hudega.

* **„Teater“ s kravami** so imeli pred kratkim na Muhonacu pri Petru. Gospodar je prodal 2 kravi, ki nista bili vajeni hoditi s hleva. Kupec jih vklene v jarem, misleč, da jih bode tako lažje strahoval. Ko prideta kravi skozi vrata, planeta čez plot zraven hleva tako, da je bila njiju polovica na tej strani, polovica pa na drugi strani, ter podereta na tla podse gospodarja in še jednega mladeniča, ki sta pomagala kupcu kravi gnati; kupec pa je držal kravi za vrv. Ženske začno vpiti ter na pomoč klicati: res prideta dva na pomoč ter rešita vse 3 iz največje nevarnosti. Tako smo imeli Podgorci enkrat zastoj „teater“.

* **Jubilejna slovesnost v Crngrobu.** Povsod se letos obhajajo jubilejne slovesnosti Brezmadežnega spočetja Marijinega, take pa, kakoršna je bila na angeljsko nedeljo v Crngrobu, do sedaj še ni bilo v naši škofiji. Loška dekanija je v tem oziru prva. V soboto zvečer pred angeljsko nedeljo je slovesno zvonjenje po vseh cerkvah dekanije naznanjalo, da se drugi dan vrši nekaj posebnega. In res tolike množice pobožnih častilcev crngrobška Mati božja že več desetletij ni videla. Po sv. maši v dekanijski cerkvi v Stari Loki začela se je razvijati procesija, kakršne najstarejši ljudje ne pomnijo; gotovo je bilo zbrano nad 8000 ljudij iz vseh župnij loške dekanije. Procesijo so vodili presvitli knezoškof, ki so na predvečer in v nedeljo zjutraj tudi spovedovali v Stari Loki. Veličasten je bil pogled na nepregledno procesijo, med katero so se v več oddelkih popevalo litanije in pesmi v čast Materi božji. Raznih bander in zastav Marijinih družb bilo je do 40. Po dohodu v Crngrob bili sta dve pridigi, v cerkvi govorili so presvitli knezoškof, zunaj cerkve pa stolni kanonik dr. Karlin. Nato je v cerkvi daroval sveto mašo kanonik dr. Karlin zunaj cerkve pa starološki dekan. Ljudstvo se je ves čas prav vzgledno in spodhudno vedlo. Po sv. maši je množica z duhovniki glasno molila posvečenje k Brezmadežni; k sklepu bila je zahvalna pesem in blagoslov z Najsvetejšim. Nad vse ginljiv je bil prizor, ko so presvetli knezoškof zunaj cerkve raz vzvišenega prosora z Najsvetejšim blagoslovili klečečo množico. Tako se je zvršila slovesnost, katere je bila Mavija gotovo vesela.

* **Iz Radomlja.** (Popravek.) To, kar je v zadnji številki „Domoljuba“ in v „Slovenecu“ o Tereziji Majhen roj. v Vel. Lašni, okr. Kamnik, ni resnično. Dopisnik, ki je to pisal, ni bil prav poučen. Ker se pa „Domoljub“ in „Slovenec“ bojujeta za resnico in pravico, zato radi damo prostora pojasnilu: Pred pustom enkrat je pogorel skedenj pos. Jan. Jerebu iz Radomlja. Kdo je

zažgal, se takrat ni moglo dognati. Proti koncu julija pa je upepelil požar gospodarsko poslopje s kozolcem pos. Jerneju Jašovec. Ko je pogorelo, so našli v pepelu, kjer je stal kozolec lončeni lonec, kakoršne baje delajo iz koroške gline, pokrovko (reno) in nekaj skoro popolnoma sežganih cunj. Na tak način je bilo podtaknjeno ravno štirinajst dni pred požarjem v šupi pod steljo, pri istem posestniku. Stelja ni bila suha, zato se ni takrat užgalo. Lonec je bil pa manjši in tudi — lončen. Po požarju je preiskoval mengeški orožnik z županom i. dr., čegav bi bil lonec. Hči Terezije Majhen je trdila, da je manjši lonec Terezije Majhen — in tako je bila aretirana. V zaporu je priznala, da je požgala pri obeh posestnikih. Zakaj bi bila storila ta grozni zločin — pravi — ne vé. Vzrok temu je bila prejkone blaznost, ker je pri obeh hišah vladalo prijateljstvo, pri zadnjem posestniku je bila aretirana celo devetim otrokom — krstna botra. Take žaligre zna delati samo — žganje, kateremu je bila ta nesrečnica udana. Kedaj bodo pač pri nas spoznali tisti ljudje, ki se imajo zato brigati, da bi ne bilo treba toliko žganjarij. Bog daj, da bi vendar enkrat kaj napravili zoper žganje! — Kaj pa bo z faro? Nič, kakor se kaže. Naj bi se začelo z nabiranjem, tako bi mlajši lahko upali, da bodo dočakali. Ko bi se priredila vsako leto ena poštena igra ali morda še več, bi bil že tudi mal studenček za ta prekoristen namen. Fantje in dekleta pogum velja! — Sadja je pri nas tudi precej, naj se le oglasi kak kupec! Otava je pa slabejša vsled suše. Drugim pridelkom se ne pozna toliko, ker je tu debela zemlja. Toča se nas pa ogiblje, za kar je vsakdo lahko hvaležen. — Pri vzajemni zavarovalnici jih je prav malo, če je sploh kateri pri njej zavarovan, dasi je najbolj priporočila vredna, kar so gotovo prepričani pogorelci, kateri so pri njej zavarovani. Hranilnica in posojilnica je pa najbližja na Rovih, katere so že tudi precej poslužujejo pri nas. — Narodovcem in Štajercijancem dober tek, ko uporabljajo prav nič vredne fantovske kvante, ali še huje iz „Naroda“ in „Štajerca“. Drugi pa se zabavamo z „Domoljubom“ „Slovencem“ i. dr., ki delajo za nas. Pa brez zamere! Z Bogom!

Dolenjske novice.

Novice iz Mokronoga.

† **Grad je še vedno na prodaj**, naj bi ga kupil kak ženski red, da bi prevzel pouk deklic; sedaj že tožijo tržani, zakaj je „Slov. Narod“ enkrat že odpodil redovnice. Zahvalite se dopisniku tržani!

† **Policijska ura je še vedno vsa po-**

lomljena, čaka mirno urarja, zato so pa kričachi še vedno živi in pogumni.

† **Radovedni smo** kolikokrat je bilo plačano dovoljenje za ples. Mislimo, da s tistim denarjem bi lahko na leto revež izhajal.

† **Rad je imel** nekdo sadje g župnika, pa obral na vrtu po noči vse hruške, drugi večer je pripeljal tovariše, da bi odnesli jabolka, pa so morali teči.

† **Letina je** po naši dolini dobra. Žito je slabše, v drugem se ne smemo pritožiti, vina bo precej in dobra kapljica.

† **Cesta na Trebelno** je dobila takoj nad trgovom novo lice, preložena in razširjena je.

† **Bela zastava** je vihrala cela dva dni na naših zaporih. Sedaj se je skrila.

† **G. davčni kontrolor Strmole** nas bode zapustil, odide v Logatec. Škoda tihega in mirnega gospoda. Logatčanom častitamo!

† **Nova šola** je že pod streho, vsakemu se dopade lepa stavba. Le plačevali bomo silno težko!

Z ribniške zemlje.

† **Umrli** je v Ribnici Karol Prijatelj, gostilničar in posestnik, oče novomašnika Vladimirja Prijatelj. Bolan je bil kakih 7 let, vendar je pa dočkal, da je prejel sv. potpnico tudi iz rok svojega sina dijakona in novo mašo, katere se pa seveda ni mogel udeležiti.

† **Ponesrečil** se je Podtabrom v Strugah 1. sept. posestnik Anton Šporar. Voz drv se je zvrnil nanj. Bil je na mestu mrtev. Zapušča vdovo in šest otrok.

† **200 kron dolžan** bo v kratkem svetnik Višnikar ribniškim revežem, kajti obljuba dolg dela, dolg pa zahteva obresti.

† **Kratko pamet** imajo liberalci sploh, ribniški pa še za par centimetrov krajši kot drugi. Menda še ne bo par mesecev, ko so pisali, da so ribniški kmetje analfabetje, to ljudje, ki ne poznajo črk. Zdaj pa pišejo: ribniški kmetje so inteligentni (razumni). Torej so se v šestih tednih, in še ob času šolskih počitnic naučili več kot prej v šestih letih rednega šolskega obiska! Seveda meni se pa bolj verjetno zdi, da so pa meti polbirarjeva, kofehavzarjeva in ona berštnarjevega fanta — analfabetke.

† **Z vso nadležnostjo** love liberalci naše može. Pa vedite možje, meni je prav dobro znano iz besedi liberalcev, da oni nimajo niti smisla niti srca za srečo in blagor kmeta in naj bodo to liberalni uradniki ali liberalni trgovci in podjetniki. Le glejte jih, po njih sadu jih bote spoznali.

† **Kmetje pozor!** Kaj vas uči sestava občinskega odbora? Dva sta liberalna volilna glasova. 30 uradnikov voli 7 odbornikov. 50 obrtnikov 7 odbornikov. Čez 700 kmet-

skih posestnikov tudi 7 odbornikov. Torej 80 jih gospodari čez 700. Davek, davek, bodo rekli liberalci. Da davek, toda ta davek plačujejo od premoženja, ki si ga jim znosil skupaj ti, kmet. Le vprašajte doma svoje očance in ti vam bodo povedali, s čim so trgovali očetje onih, ki vam zdaj mogočno stopajo na vrat.

† **Hitra pošta.** Od Sodražice do Ortneka rabi dober pešec eno uro, pošta pa naredi ovinek na Ribnico in zato se zgodi, da hodi kako pismo iz Sodražice do Ortneka celih 14 dni. Posebno dopisnice imajo to nesrečo, da se kje zataknejo. Ker se pa navadno po dopisnicah naznanijo ali naročajo nujne stvari, zato je jako neljubo, ako dobiš prej pod svojo streho odpošiljatelja kot pa njegovo dopisnico. Ako bi imeli tako pošto od rusko-japonskega bojišča, bi morda še-le čez pet let zvedeli za vojsko. Torej poštna gospodarka, hi!

† **Iz Drage na Bloke** za kaplana pojde č. g. Tomaž Zabukovec in sicer zato, ker ne ču v šoli krščanskega nauka poučevati v nemškem jeziku. Pa so dejali liberalci v Ljubljani, da ta gospod z Nemci drži!

† **No, kaj je pa to?** Znani dragarski župan Pavel Turk je prodal nekemu kovaču svojo kovačnico. Zdaj pa zida novo kovačnico, da bi dobil vanjo kovača, da bi onega uničil. Kaj takega storiti je mogoče le kaki podli, umazani duši.

† **Krivi se letos že tretjič** sadno drevje po naših hribih. Prvič vsled žleda ob novem letu. Drugič spomladi v cvetju radi snega in zdaj tretjič vsled obilnega sadja. Vzdihovali so hribovci ob majnikovem snegu. Vse bo šlo, tako so govorili, mi otesamo po zimi in spomladi, jeseni pa nimamo kaj otesati. Toda letos so se pa goljufali in sicer na dobro stran. Že dolgo niso imeli toliko lepega sadja kot letos in žele, da bi se zglasil pri njih kak sadni trgovec.

† **Dobri časi.** V nekaterih gostilnah in tudi po drugih hišah so vedno plesi. To je znamenje, da so dobri časi. Kadar bomo lačni, se nam ne bo ljubilo plesati. Seveda za nepotreben lišp in potratno razveseljevanje imajo tudi gospodarji dovolj denarja, kadar je pa treba kak krajcar šteti za koristne stvari, pa ni zabavljanja konca ne kraja. Ne bilo bi še tako hudo, ako bi znali ljudje denar prav obračati, saj je vsak svoje sreče kovač.

† **Kakšni kmetje?** Kmetje bodo pokazali pri volitvi v Ribnici, da ne marajo klerikalne stranke, tako blebetajo liberalci. Poglejmo, kakšni kmetje so to. V prvem razredu voli okoli 30 volivcev in sicer razun enega sami uradniki. Seveda kmetje, toda kakšni kmetje? V drugem razredu voli kakih 50 volivcev in sicer štacunarjev, gostilničarjev, mesarjev in drugih obrtnikov in tudi nekaj hišnih posestnikov. Seveda kmetov, ali kakšnih

kmetov? Še-le v tretjem razredu voli čez 700 pravih kmetov. Torej sestave občinskega odbora ne bodo odločevali kmetje.

Belokranjske novice.

† **Prestavljen** je č. g. pater Hugon Lengsfeld iz Metlike kot kaplan v Podzemlju. Tem prigodom so mu poklonile metliške gospe šopek, kar se ni zgodilo še nobenemu metliškemu kaplanu. Mi želimo gospodu, da se ne bi ta krasni šopek spremenil nikoli v trnje. Iz Podzemlja je prišel kapelanovat v Metliko pa g. pater Stanko Dostal. Srečno došel!

† **Zastrupila** je ono ženo na Radovici, o kateri je „Domoljub“ poročal, babica Ana Krašovec iz Suhora. Ta Ana Krašovec ima pač srečo, če tudi je samo babica; zna pa, zna; zna tudi maskare igrati po dneri na cestah.

† **Zaprta** je bila Krašovec Ana, babica ta znana — ljubica pretkana, ki tepla je moža — na cesti in doma.

† **V Metliko** so dobili novega sodnega pristava v osebi g. Medica, ki je rodom Kočevar.

† **Ne vdamo se,** je kričala brada g. Burnika pri odhodnici katero so napravili metliški liberalni prvaki na čast g. Hugonu Lengsfeldu, kaplanu v Metliki, da se je slišalo po celi Belokrajini. Slišali smo to mi, ki nismo v Metliki in čudili smo se, da zna g. nadučitelj še sedaj tako bevskati, ko je vendar tako vdan pantofelnu svoje milostne. G. Burnik, ki rešete in budalosti pisarite v cunjasti smrdljivi „Narod“, Vam pokličemo v spomin dan, ko ste govorili, da nočete biti pod pantofelnom g. barona Heina in g. Parme, a ste sedaj tako udani. Le naprej! Če Vi, ki se imate tako za učene, odobrujete kozlarije Učiteljskega Tovariša in njegovega urednika prijatelja Vašega Gangla, ki zna še menda več ko hruške peč — potem Vam manjka le še diplome kronanega osla. Le pišite še! Bomo pa še povedali! Preteklost nam je znana

† **Sodnemu pristavu** g. Nagodetu je želela sicer že v zadnji številki „metliška reta“ srečno pot preko Gorjancev. Danes to izraža še tudi „peti izmed štirih“, a obenem tudi pristavlja prošnjo, da bi se naslikal Nagode drugo leto kot poseben ljubljenec pratik v pratiko in se tudi ob kratkem dodal njegov življenjepis.

† **Najnovejše** iz življenja g. Šetine je to, da je začel hoditi po božjih potih. Tako se je peljal tudi 11. t. m. na Žezelj poleg Vinice. Kar ga dohiti neki kmet s svojim konjičem in se pelje za vozom, v katerem sedi po grofovsko g. Šetina. Temu pa to ni bilo po volji in zahteva od kmeta, da se mora naprej voziti. Toda kmet, pomneč, da prispeva za cesto več nego kak učitelj,

se ni hotel udati olikanemu nastopu g. Šetina. Ta dogodek smo zapisali pa le s tem namenom, da ga bomo zabrusili v obraz g. Šetini, če se bode še katerikrat hotel lizati okoli kmetov, češ, kak njihov prijatelj je on.

† **Neumno sumničenje.** Liberalci sumničijo, da piše novice v „Domoljuba“ in „Slovenca“ g. Davorin Vukšinič iz Metlike. Kolikor je nam novičarjem znano, ni g. Davorin še zapisal ene črke v „Domoljuba“ niti „Slovenca“, kar je tudi uredništvo potrdilo. Mi pa vemo, kdo laže vedno o njem in g. Ivanu in drugih, in jih bomo tudi povedali našim ljudem na Belokranjskem, da bodo vedeli še bolj, kdo širi svoja hinavska usta. Mi vemo, kdo govori resnico in kdo laže, kdo je naš in kdo ni naš. Kmet.

† **V občini Dol,** v poljanski dolini so imeli nedavno volitev občinskega odbora. Voliti je bilo treba osem odbornikov. Komisar je mislil, da bode imel posla od zjutraj do kake četrte ure popoldne. A glejte! prišlo je celih osem volivcev, ki so volili samega sebe, da so izvolili osem odbornikov. O srečna občina! takih je malo dandanes.

Iz litijskega okraja.

† **Grad Poganik** pri Litiji, ki ima pravico glasovati v veleposestvu, je kupil pred nedavnim naš g. Francišek Povše za 40.000 kron.

† **Podoknico** so napravili novemu g. nadučitelju Debelaku v Šmartnem pri Litiji dne 3. septembra. Pelo je domače pevsko društvo „Zvon“.

† **Pozornost vzbuja** 70 cm dolga brada, ki raste iz grozda pri Jemcu v Cerovici pri Litiji. Iz malega črnega grozda je nakrat začela rasti rujava brada, ne da bi se vedelo za vzrok. Gledat jo hodijo posebno iz Litije.

† **Strašen božji rop** se je zgodil 31. avgusta v Velikem Gabru. Istega dne popoldne — cerkev je odprta — se je vtihotopil neznan lump v cerkev, odprl tabernakelj, vzel iz monštrance veliko sv. hostijo in več malih. Pustil je pa svete posode in samo odnesel sv. hostije. Kaj bo z njimi počel, je neznano. Najbrže jih bo rabil v bogoskrunske namene. Ljudje so bili obupani in silno žalostni, ko so o tem zvedeli. Kakor kaže, ne bo dobro puščati odprte cerkve na samotnih krajih.

† **Zopet tatvina.** Pri sv. Križu so v noči od 2. do 3. septembra neznan tatovi vkradli v cerkvi dva keliha, 1 ciborij in pri kipu Matere božje ovratno verižico in uhane. Vse skupaj je vredno 600 kron.

† **Na Jančem** je umrl organist Franc Plešič, o katerem je „Domoljub“ poročal, da ga je na poti v hrib poškodoval na nogi vinski sod.

† **Prekanjen cigan** je Matevž Gril, ki je včasih tudi godec; ta je izmaknil v Zagorju Janezu Vidicu dva zlata prstana, par uhanov in križavec. Kmalu potem je obiskal na Zidanem mostu Jožefo Rogelj. Pri nji je ubil jajce, iz katere se je prikazala mala mrtvaška glava. Zato ji je cigan pravil, da trpi ena duša v vicah grozne muke iz njene rodovine, in da bo treba dati za 10 sv. maš. In res je dala Rogelj ciganku 16 K in 16 vin. Zato pa je bil ciganeček obsojen na 8 mesecev težke ječe.

† **Letina** v litijskem okraju je srednja. Vino kaže dobro, tudi ajda in sadje. Drugo je pa slabše, zlasti pšenica in koruza. Boljši je krompir. Pšenica se je podražila. Kdor jo ima, naj jo zdaj proda. Pozneje — baje — bo cena padla.

Iz drugih krajev Dolenjske.

† **Iz nekega kraja na Dolenjskem** se nam piše: V dotičnem kraju je kupil neki posestnik od dveh starih hiš z vinogradom. Potem se je pred notarjem sklenila kupna pogodba v tem smislu, da je kupec dolžan preskrbeti oba z vsem, tudi z denarjem, če bi ga jima zmanjkalo. V slučaju pa, da jima denarja preostane po smrti — pripade ostanek njemu. Mož in žena sta umrla oba v kratkem času, drug za drugim. Po smrti žene — ni bilo denarja nikjer. Kupca je skrbelo, kje je denar — poklical je orožnike, ki so preiskali hišo sosedovo — sosedova hči je namreč bolnici zadnji čas stregla. Oba, oče in hči, sta tajila, da denarja nista nikdar dobila. Ovadba je šla naprej. — Nekaj dni pred smrtjo stare žene je naprosil dotični kupec g. kaplana naj bi jo šel spovedat. Obenem je izrazil željo, naj bi g. kapelan po spovedi vprašal ženo, kam je dela denar. Poslednje je g. kapelan zanikal, češ, da se noče utikati v stvari, ki mu niso nič mari. — Isti večer je povedal pismonoša gospodu kaplanu, da ga je kupec vprašal, če je dal zadnji čas kaplan kaj denarja na pošto. Pismonoša: „Zdi se mi da so“. — Vsa stvar je takoj vroča prišla orožnikom na uho. Kaplana so naznanili in je dobil povabilo k sodnji — obenem tudi pismonoša Oba pa s a m o kot priče proti strežnici bolne stare žene. Pri c. kr. sodnji pa so izpraševali g. kaplana tako, da se je videlo, — da je g. kaplan na sumu, da je on vzel preostali denar in ga poslal „Združni zvezi“. Najbolj čudno je to, da so ga vprašali, če je res kedaj mislil iti v Ameriko — „seveda“ pa sem si premislil.“ „Zakaj?“ „Brat mi je pisal, da je tam za duhovnike mnogo slabše nego doma.“ Pokazal je g. kaplan tudi položnico za „Združno zvezo“ kateri je poslal kot blagajnik tamošnje „Hranilnice in posojilnice“ 1500 kron. — Stvar

je bila rešena. — Čudno se pa nam zdi, da se tako čudno postopa dandanes zlasti z duhovniki. Ali smo na Turškem? — Ali v Makedoniji? Kako spleh pridemo do tega, da se na prazen sum enega ali dveh, ki slučajno ne moreta trpeti kaplana — mora ta zagovarjati — nikakor pa ne pričati — kakor je bilo na sodnijskem povabilu. Obenem pa se je že tudi vedelo, kje da je oni denar. Res čudno — skoraj neverjetno, pa je le res; postrežemo lahko z imeni.

† **Od sv. Duha pri Krškem.** V četrtek 8. kimavca so nas zapustili prečastiti gospod Ivan Miklavčič ter šli na novo službo v Rovte pri Logatcu. Tu so službovali 2 leti in en mesec. Kako priljubljeni so bili gospod kaplan, kaže že to, da jih je več kot 60 faranov spremilo do bližnje postaje. Veliko so si prizadejali, da so ustanovili Marijino dekliško družbo, ki šteje sedaj 45 deklet Marijini družbi so priskrbeli tudi družbin altar lurske Matere božje, zakar se jim vsa družba prisrčno zahvaljuje. Skrbeli so, da so se vsak mesec vse Marijine „hčere“ udeležile skupnega sv. Obhajila. Zapustili so nas, toda sad njihovega delovanja ostane še do poznih dnij! Ljubi Bog naj jim stoterno poverne tukaj na zemlji in enkrat tam nad zvezdami. Naslednik gospoda kaplana Ivana Miklavčiča je gospod Ignacij Žust doma iz Štange pri Litiji. Došlega gospoda kaplana srčno pozdravljamo!

† **V Koprivniku pri Polšniku** imamo veverico, ki ima samo dve nogi: Ceravno je imela uže devet otrok (!), vendar še vedno slevi s svojim dolgim jezikom kot opravljkva, da ji ni para.

† **Št. Lambert.** Res da ljubim samoto, ali kakor nekdanji niso ostali samotarji svetu neznan, tako tudi jaz nisem. Mojo samoto našle so ženice, dragi mi sosed Podgorc, ko so nabirale suhljad na Jablaniku. Nekaj časa sem se ogibal in prestavljal brlog, kakor „mačka mlade“, ali sedaj je vse zastoj, saj si pisal zadnjič, da je vaša planina „posekala“ naš Jablanik, torej je mnogo manjši. Skril sem se v veverično gnezdo, kedar najdejo to, potem ne vem kam. Občinske ceste videl sem sam tedaj, ko sem nesel svoje kosti na Jablanik v samoto, vse drugo mi pokaže „rešpeklin“ in pove telefon Tudi sedaj mi je povedal, da že cesto popravljajo. Zameril mi ne boš, dragi sosed Podgorc, da ste pri Vas tako daleč od sveta, da ne veste kaj je telefon. Naši Šentlamberčani pa pravijo, da dandanes ni redka prikazen. No pa Tvoje raztolmačenje jih je gotovo poučilo. — Na prošnjo veleč. g. župnika pripomogli so vsi Št. Lamberčani, da sta se prenovila oba stranska oltarja in tabernakel. Vsa čast njim. 14. avgusta bilo je blagoslovljeno to prenovljenje, ob enem imeli se otroci prvo

sv. obhajilo. Marsikateremu se je oko rosilo, posebno starejšim, ko so se spomnili svoje mladosti, svojega prvega sv. obhajila. Po končanem opravi bili so pogoščeni otroci v farovžu. — V bratovščino treznosti pristopajo vedno novi udi, moje upanje se izpolnuje; število 13 smo prekobacali, nismo pogoreli, kot liberalci v Št. Gotardu. — Zakaj Te ni bilo na angeljsko nedeljo po štruklje k sv. Križu (iz mojega veвериčnega gnezda je komaj streljaj daleč). Naše pridne Jablanke so jih pridno pekle. Tako so bili dobri, da so se mi cedile slinice po njih, ker sem pa samotar, moral sem le od daleč gledati, kako so se mastili drugi ž njimi. Pa na kvaterno nedeljo pa le pridi, do tedaj me gotovo prežene kedo iz mojega gnezda, če drugi ne pa lovci, ko sedaj srne streljajo. Imam že „skomine“, ko bova lomila štruklje, pri teh nama gotovo nihče ne bode predbacival, da ne živiva v prijateljstvu.

Samotar na Jablaniku.

† Iz leskovške dekanije so imela dekleta iz Marijinih družb svoj jubilejni shod pri Kostanjevici. Zares lepo je bilo videti, ko se je nad tisoč deklet z osmimi zastavami v lepi procesiji pomikalo na prijazni griček, k Materi Božji dobrega sveta. Vsa čast Kostanjevcanom, zares lepo so ozaljšali to že samo na sebi veličastno cerkev. Ganljiv govor je imel krški župnik g. Renier, peto mašo pa g. dekan Schweiger. — Ko smo se vsi veseli razhajali z griča, nam je nehote silila v glavo misel: kaj, ali bi se ne dalo tudi za fante napraviti kaj podobnega? Če je za letos prepozno pa drugo leto. Če bi napravili na nedeljo ali praznik pri kaki romarski cerkvi po cerkvenem opravi tudi še shod in veselico, gotovo bi se zato tudi pri nas dobilo dovolj zavednih mož in fantov. Da bi nekateri le nekoliko več vneme imeli za tako delo, pa bi šlo! Če Štajerci napravljajo tako veličastne mladeniške shode, zakaj bi pa mi ne!!

† Vinsko zadrugo so ustanovili v Leskovcu pri Krškem. Začeti mislijo prav z malim. Za letos bo zadruga ponajveč „vzela v sod“ (tehničen izraz) od takih, ki nimajo svoje posode ali pa ki si v kakih hribih ne upajo prodati vina sami. Tudi bo posredovala kupčijo. Kdor torej nima v naših krajih zanesljivega človeka, naj se po vino le kar do zadruge obrne; — tukaj je brez skrbi, ker je vse v duhovnikovih rokah. Naše kraje je Bog za letos obvaroval vsake nesreče, zato pri nas grozdje kaže lepo, da daleč na okolu ne tako. Če še pri trgatvi ne bo vreme premokrotno, pa bo kapljica, da jo bo veselje videti, kaj še-le piti.

† Iz Boštanja. V Dolenji vasi je dne 6. septembra umrl nagle smrti obče spoštovani Blaž Erman. Mrtvoud ga je zadel. Njegova srčna želja je bila, da bi pred

smrtjo popravil hišno poslopje. A želja se mu ni izpolnila; zakaj ravno sredi dela mu je smrtna kosa pretrgala nit življenja. Na večer pred smrtjo se je v domačem krogu živo razgovarjal o smrti in baje izrekel željo, da bi rad vedel, kako je na onem svetu. Vredno je še omeniti, da je pred šestimi leti njegov brat umrl enake smrti in skoraj ob isti uri. Smrt vse omaja, njena kosa kosi od kraja. Počivaj v miru! — Letošnje vinske kapljice sicer ne bo posebno obilo, a bo izvrstna, če le ne bo deževalo preveč ta mesec. Vinski kupci, ne pozabite na Roštanj! — Dne 7. septembra je bil živinski semenj na Topolovcu; a bil je obiskan bolj slabo. Krčmarji so tožili čez „slabe čase“. Dan pozneje, na praznik Marijinega rojstva, je bil na Topolovcu, kakor vsako leto, cerkveni shod. Le žalibog, da ta Marijina božja pot vedno bolj peša. Upamo da se bo število romarjev pomnožilo s časom. — Ker šolsko poslopje, ki se doziduje, še ni dodelano, se bo šolsko leto pri nas začelo menda šele sredi oktobra. — Naši ljudje so dne 10. septembra potegnili iz Save mrtvo truplo Jožefa Medveda, premogokopa v Trbovljah na Štajerskem. Nesrečnež, ki je bil star 70 let, je šel najbrže sam prostovoljno po smrt v vodo. Vzrok tužne smrti je bila pijača. Oni dan, predno je izvršil usodepolni korak, je baje zapil s svojimi tovariši okoli 30 kron. Pij, pa pameti ne zapij!

† Shod dolenjskih Marijinih družb na Zaplazu dne 29. avgusta, je bil veličasten. Marijine hčere iz 16 župnij so prihitele poklonit se Brezmadežni. Lepo in ganljivo je bilo videti dolgo vrsto Marijinih častilk, ko so prepevaje korakale od čatežke župne cerkve na Zaplaz. Ob 9. dopoldne je v župni cerkvi pozdravil navzoče Marijine družbe šentjanški g. kaplan Steržaj z jedrnatimi in vznešenimi besedami. Povdarjal je veliki pomen zbiranja deklet pod Marijino zastavo v času — ki se tako upira Bogu in sv. cerkvi. Družbe so se razvrstile v dolgo vrsto. One z zastavami in banderi — vseh skupaj 10 — naprej potem še ostale. V zaplaški cerkvi je imel krasen nagovor na Marijine družabnice č. g. pater Žužek iz družbe Jezusove. Cerkev in prostor pred njo je bila natlačeno polna. Po govoru je daroval preč. g. Ivan Nagode, dekan trebanjski ob asistenci slovesno sveto mašo. Nekaj posebnega in lepega je bilo tudi petje pri sv. maši — docela po cerkvenih predpisih. Skratka: 29. avgust nam ostane v neizbrisnem spominu.

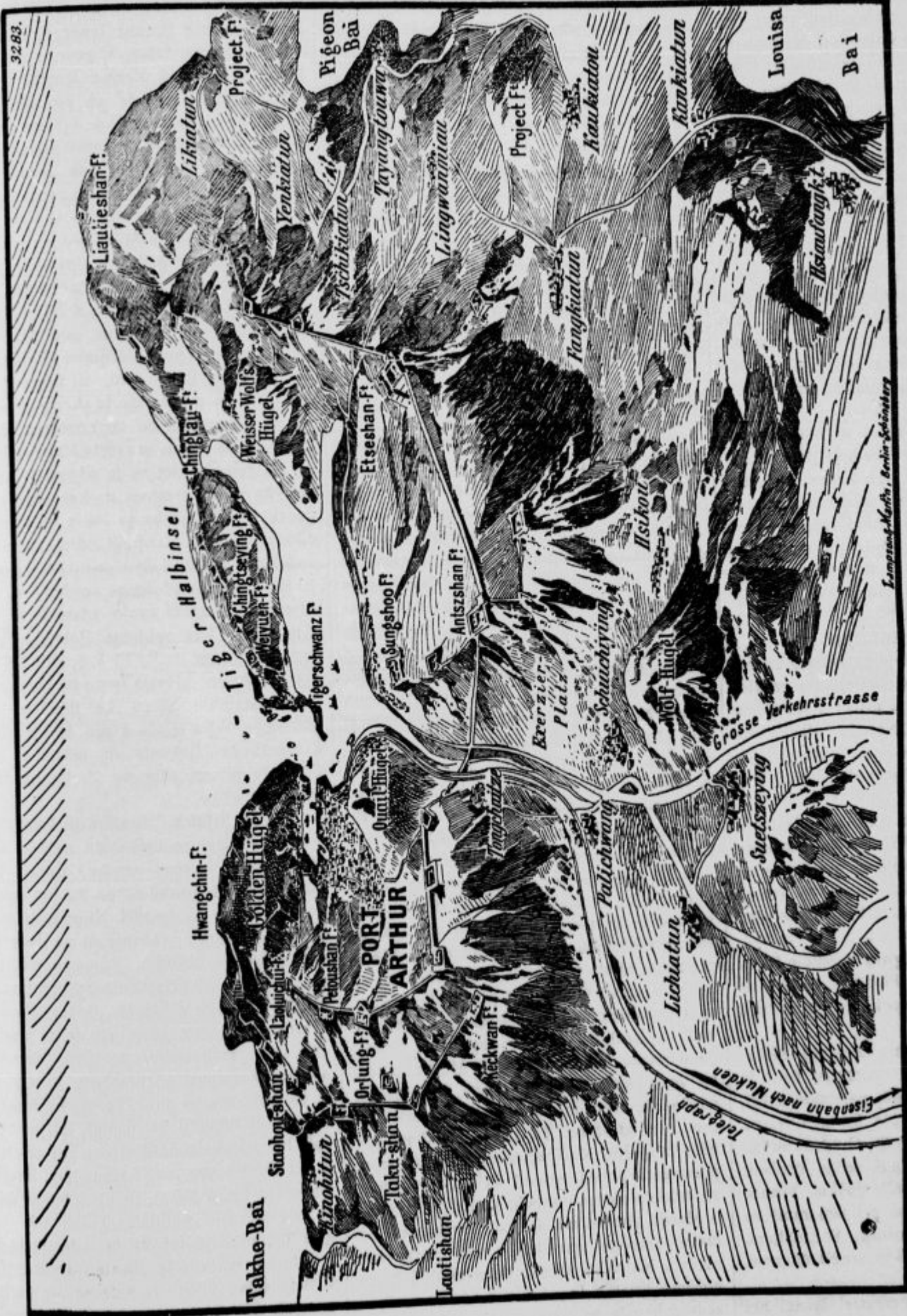
† Iz Šmihela pri Novem Mestu (shod mladeničev). V proslavo Marijinega jubileja napravila je naša mladeniška Marijina družba pretekli mesec shod na Trško goro. Shoda se je udeležilo do 80 mladeničev. Lepo je bilo videti, ko je toliko število samih mladih

fantov korakalo v procesiji v cerkev „Materie božje na gori“. V cerkvi so imeli mašo s pridigo. Med mašo je pel pevski zbor mladeničev pod vodstvom svojega marljivega pevovodje g. nadučitelja V. Ge b a u r a. Na šega shoda so se udeležili tudi nekateri mladeniči Topliške Marijine družbe. — Prav tako! Mladiči pokažite očitno pred svetom, da hočete biti vsigdar odločno krščanski mladeniči in vneti častivci svoje patrone D Marije

† Iz Grosuplja. V soboto 17. t. m. smo otvorili tukaj novo enorazrednico v poslopju gospoda poslanca Košaka. G. kaplan obenem veroučitelj daroval je po poklicanju sv. Duha peto sv. mašo, pri kateri je, četudi brez orgelj, izborno pel domači Šmarški pevski zbor pod vodstvom g. Jermana. Vsolanih je bilo okrog 120 otrok, znamenje, kako potrebna je tu šola. Žal, da nimamo še šolskega poslopja, ker začasno prirejen prostor bo kmalu pretesen.

† Iz Šmarja. Pred lanskim in letošnjim Mal. Šnarnom se je nekdo hvalil, da bo imel ob žegnanju ples le duhovnom na kljub. Lani ga je c. kr. okr. glavarstvo prijelo za licenco, se je pa izgovoril, da je neka tuja družba (op. dop. pa jo je tvoril le en sam mož iz Sapa) mimogrede (četudi do 11. zvečer) zagodla par komadov. Da bi se pa letos ta šala še bolj imenitno obnesla, je Hrvat prignal čveteronogatih godcev, ki so dušili glas harmonike. Plesavcev pa nismo videli, ali so bili na dveh, ali tudi na štirih nogah

† Jankotov Tine in Tinotov Janko sta začela zopet pošiljati iz Metlike v umazano cunjo svoje neresnične in hujskajoče dopise. To pot sta se spravila nad oskrbnika nem. reda. Toda grdo njuno ovaduštvo je jima docela izpodletelo. Mi jima sedaj samo še svetujemo, da naj sta lepo pri miru, ker drugače zna Tine zopet kam kazensko romati iz Metlike, kakor je prišel dole, če povemo mi javnosti, koga je grozila v javnem kraju njegova boljša polovica opljuvati, in komu je obletal ta ljudski izobraževalec kazati fige. Pa tudi štopicasti Janko naj molči o „umazanih namenih nenasitnega klerikalizma“, dokler ne pove v „Narodu“ liberalnim butcem ono mično dogodbico, katero je povedal o njem na trifarškem shodu dr. Šusteršič; dokler ne pojasni vso umazano zadevo s Petricovko iz Lokvice; dokler ne razodene, zakaj se stranke ogibljejo njegove neredne pisarne in zahajajo rajši drugam. Plačani Janko! na to odgovori, da bode svet še bolj znal preценiti onega, ki dela nespozumljenje mej Metliko in okolico in kdo je nenasiten!

Pogled na portarturske utrdbe.

Današnja slika „Pogled na portarturske utrdbe“ bo gotovo dobro došla vsem našim cenjenim naročnikom, ker je ta slika izmed vseh dosedanjih slik v Port Arturju najboljša in najbolj jasna.

Lamprecht-Kortz, Berlin-Schönberg

Notranjske novice.

— **Komisija za znižanje davkov radi suše** je cenila po postojnskem okraju škodo, katero je suša povzročila. Radovedni smo, koliko davka se bo odpisalo. Menimo pa, da ne bo veliko, ker tako ogledovanje toliko stane. Vprašamo pa, ali je bilo tega ogledovanja sploh treba? Saj je bila suša povsod enaka in povsod očitna, obenem je pa povsod na nekaterih pridelkih napravila enako škodo. Pa že mora tako biti, da bodo stroški ogledovanja večji, kakor pa odpis pri davku.

— **V St. Petru** je padel s tovornega vlaka ob križišču s poštnim vlakom nadspovednik Franc Kopecky. Stroj poštnega vlaka ga je zgrabil, mu odtrgal levo roko nad komolcem in ga na glavi težko poškodoval. Z brzovlakom so ga odpeljali v Ljubljano, kjer je, cel čas nezaveden, umrl. Služil je pri železnici že 35 let.

V Postojni smo slišali na Mali Šmaren tolčenje iz nove Gasparijeve hiše. Podvzetnik je Trumler. Ali je to krščansko, da pusti ta mož tik cerkve in na tako velik praznik delati? Čuli smo, da je iskal tudi prihodno nedeljo ljudi na delo, toda ali so se mu ustavili delavci ali pa se je bal kazni, tega ne vemo. Svetovali bi mu pa, da spoštuje praznike tudi v Postojni!

— **Znanemu Bržolarju**, prodajalcu „Naroda“ v Postojni, se je pa zadnjič enkrat štant prekucnil. Malo je mož najprej proklel to sitno burjo, potem je prišel z največjim spoštovanjem pobirati „Narode“. Pa škoda, umazani so bili od blata, pa oblizoval jih vseeno ni to smo že pozvedeli. Mož raje oblizne kaj drugega.

— **Kap je zadela** v Postojni Matevža Pahovlje iz Podrage na Vipavskem. S hčerko sta pripeljala 10. t. m. sadje v Postojno, proti jutru je bil pa oče v nezavesti. Prepeljali so ga v postojnsko bolnišnico, kjer je čez dva dni umrl.

— **Obleko si je užgala** Derendin Ivana iz vasi Maline, občina Planina. Opekla se je tako hudo, da so jo prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je umrla.

— **Boj z orožnikom.** Četovodja Mehle iz Polhovega Gradca je opominjal fante iz Briše, ki so se hoteli tepsti, naj bodo mirni. Proti njemu sta se pa vrgla brata Lovrenc in Franc Hribernik iz Polh Gradca ter ga skušala razerožiti. Če tudi se je orožnik branil, vendar sta mu vzela puške. France je grabil še po sablji in se pri tem ranil na roki; ranjen je tudi orožnik. V Ljubljani, kamor je nesel puško, da bi jo izročil oblastvu, so Franceta aretirali.

— **Jablana cvetejo** na stari šrangji pri Vrhniki na Janšetovem vrtu, obenem so pa polna tudi najlepšega sadja. Res redek slučaj!

— **Umrla je** v ljubljanski bolnišnici Franciška Zore, ki se je ponesrečila na Rakeku.

— **Tifus se je pojavil** v vasi Rač, v postojnskem okraju. Obolelo je že 11 oseb.

— **V Ameriki se je ponesrečil** 20. avg. Janez Kavčič iz Horjula pri Vrhniki. Pri sekanju je padel na sekiro, katera mu je vsekala na glavi tako rano, da je par minut pozneje izdihnil.

— **Iz Knežaka.** Cerkev sv. Hieronima se je letos prav lično prenovila. Sama cerkev se je podaljšala za tretjino. Zvonik, zakristija, lopa in žitnica pa vse na novo prizidalo. Zato bo zrl tudi letos sv. Hieronim prvo nedeljo mesca oktobra mnogo čestivcev, ki se zaupljivo obračajo k njemu — da celo od daleč k njemu prihajajo v svojih stiskah in težavah.

Iz vipavske doline.

— **Slavje 50-letnice brezmadežnega Marijinega spočetja.** Tako lepega shoda pač še ni videla Marija v vipavskem Logu, kakor je bil shod na praznik njenega imena. Tjekaj so prihitela vsa dekleta Marijinih družb iz cele vipavske doline; prišla so dekleta iz goriških Kamenj, iz daljne Košane in celo iz visokega Črnega vrha nad Idrijo. Prihitela so, da počasté Marijo brezmadeža spočeto, svojo Gospó in mater ter ji izrazijo svojo vdanost in zvestobo. — Lahko rečemo, na ta dan je bil zbran pri Mariji cvet njenih otrok. Ne bomo se motili, če povemo, da je bilo zbranih 900 deklet. Kar pa je najlepše, je pa to, da so bila vsa ta dekleta na imenovani dan pri sv. Obhajilu. Videti pri mizi Gospodovi 900 deklet, iz katerih oči je sijalo veselje, je gorelo sveto navdušenje za dobro in pošteno stvar — in Marija naj bi tega ne bila vesela! Po skupnem sv. Obhajilu po osmi sv. maši so imela dekleta skupen zajutrek in kratek odmor. Ob 10. uri pa so se razvrstile vse družbe v procesije. Šla je procesija okoli cerkve in tedaj smo našli enajst zastav. Glasno so prepevala dekleta med procesijo ono znano pesem: „Češčena bodi, o Kraljica, Marija usmiljena Gospá, nam upanje in pomočnica...“ Ah, kako sem bil vesel, ko sem videl ta lepi, ta mladi, ta navdušeni cvet; in v srcu mi je govoril glas jasno in odločno: Te vojske, zbrane pod tako mogočno Marijino zastavo pač ne more premagati noben satan! Prišedši v cerkev so dekleta skupno zapela pesem: „Pri tebi, o Marija zbrane me dekleta srčno vdane, za mater smo te izvolile, oh ne zavrzi nas nikar... Na veke zveste, ljuba mati, ti hčere hočemo ostati.“ In jaz mislim, da so se zlasti zadnje besede te pesmi: „Na veke zveste, ljuba mati, ti hčere hočemo ostati!“ — zapete iz 900 mladih, navdušenih grl, slovesno

razlegle po nebeških dvorih v preglasnem odmevu; in čula jih je Marija; oj kako veselo jih je pač moralo biti njeno dobro materino srce! Precej na to pa je stopil na leco g. župnik šturski Janez Kromar in je v lepem in navdušenem govoru razpravljaj, kako da so zlasti Marijine družbe pripravne in poklicane v to, da se po njih prerodi novodobna deloma mlačna, deloma brezverna človeška družba in se zopet privede v Kristusov tabor. Po Mariji smo dobili Jezusa, po Marijinih družbah naj ga zopet najde novodobna človeška družba. — Govoru je sledila slovesna sv. maša, katero je opravil medobilno asistenco g. dekan vipavski. In s tem je bila končana prelepa slovesnost v čast Brezmadežni. Skleпам pa z željo: Dekleta, ne pozabite nikoli prisege, ponovljene v vipavskem Logu pred Marijinim altarjem: „Na veke zveste, ljuba mati, ti hčere hočemo ostati!“... pa molite, da bi skoraj prišel čas, ko na Vipavskem ne bo nobenega dekleta, ki ne bi bila pridna in zvesta Marijina hčerka — Na željo deklet se je odposlala tudi brzojavka na presvetlega g. knezoškofa ljubljanskega. Brzojavka je imela sledeče besedilo: „Nad 900 Marijinih hčera, zbranih pod vodstvom svojih dušnih pastirjev v proslavo 50 letnice brezmadežnega spočetja v vipavskem Logu, izraža svojo vdanost in molitveno Bog ohrani Vas, velikega ljubitelja Marijinega, še mnogo let!“ In Presvetli so odgovorili tako-le: „Hvala Bogu za sveto navdušenje Marijinih hčera. Le prečiste Device Marije se oklenite, da ž njo hodite po poti krščanskega življenja in ostanete zveste Gospodu Jezusu, edinemu Zveličarju vesoljnega sveta!“

— **Iz Štjaka.** „Bralno društvo“ na liberalni podlagi so ustanovili naši — nazajdoči. Pa iz kakega vzroka? Čujte! Javen ples so hoteli prirediti, pa ga jim naš vrli gospod župan ni dovolil. Kljubovali so mu, kjer so le mogli. Očrniti so ga hoteli pri nas poštenih občanih, pa so si mislili, da za tak posel ni pripravišega prostora, kakor se ga dobi v kaluži „Soče“. Pa s tem ni bilo dosti pomagano, ker se ta umazana „Soča“ v naši občini ne bere. Samo pri nekem liberalnem gostilničarju jo najdeš, ki je pa ponosen na njo. Pa da bi dragi domoljubovi čitatelji ne mislili, da je ta razupit liberalček iz naše srede, kaj šel! Rojen je bil tam nekje na Krasu, po liberalno omiko je šel v Kranj, in pred letom dni ga je pot prinesla v Štjak. Tukaj ima sedaj gostilno, prodajo tobaka in sedaj bo delal v svojih prestorih še „Bralno društvo“ katero je ustanovljeno iz namena, da se bode prirejalo javne plesne in razgrajške veselice. Na dan osnovnega odbora je ta g. Janez letal po vsih voglih, da si nabere privrženec za svoj klub. Silil je vsakogar, posebno

pa mladeniče, in je rekel: Sedaj je čas mladenič! vpišite se v „Bralno društvo“ katero bode imelo pravico, vstanovljati veselice kadar bode hotelo. Plesali bodemo, da bode veselje. Ne bodemo se več klanjali županu in ne nikomur. Kaj bodo klerikalci in vsa njih društva, ki nimajo nikake podlage k vstrajnosti. Take in jednake stvari je ta liberalček pokladal na srce svojim pristašem. Seveda priboril si je nekaj udov na svoje limance, a udov, ki ne bodo dolgo plesali po njegovem taktu. Pa pustimo to, bodemo videli, kaj nam prinese bodočnost. Vam pa, gospod Janez, svetujem, ne hudujte se toliko na klerikalce. Raji bodite bolj oprezni pri kupovanju vina, da ljudje ne bodo več tožili radi neugodnega položaja v trebuhu. Naša vrla društva, bodisi „Posojilnico“ ali katerokoli, pa pustite pri miru, ker nimate nobenega povoda do obrekovanja. Sicer bodemo tudi bolj pazili na Vas, kedaj se gostilna zapira.

— **Nekaj reči iz Podrage.** Samo čez duhovnika vdarim, pa bo vsa Podraga moja, tako si je misli nekdo, ki je prišel pred nedavnim časom v Podrago v službo. Pa je vdaril čez duhovnike, in mož je osupnil, ker ni našel povoljnega odmeva. Prav korenito se je bil zmotil liberalni mož. Mislil je, da je Podraga v resnici taka, kakor jo slika „Slov. Narod“, iz katerega zajema imenovani mož vso znanost in vso modrost. Ne, ne, Podraga ni taka, kakor je fotografirana v Slov. Narodu, in tega naj se imenovani liberalni mož vedno zaveda, ako hoče mirno shajati v Podragi, če ne, mu pri nas ne bodo cvetele rožice in moral bo zopet kmalu s trebuhom za kruhom. Mi možu dobro želimo, zato mu pa svetujemo, naj bo pameten in previden. — S prav malo izjemami Podražani vestno vrše svoje verske dolžnosti. Imamo vrle može in mladeniče, združene v katol. slov. izobraževalnem društvu, ki je pred kratkim začelo svoje poslovanje in večina deklet je zbrana pod Marijino zastavo in naše matere se v veliki večini trudijo z vso resnobo, da vršče svoje težavne dolžnosti po božji volji. Toraj se močno moti, kdor meni, da Podražani nimajo smisla za drugo kot za pogubni in slovenski stvari sovražni liberalizem. En par je seveda takih, ki hočejo z glavo skozi zid in njih delo je razdiranje vsega dobrega in nespametno nasprotovanje duhovniku, ki pa ne škoduje duhovniku, ampak edino le njim samim. A takih mož je v Podragi malo. Z mirno vestjo smemo reči, kar je v resnici inteligentnih mož, ti so vsi v našem katoliškem taboru. In jasni se še vedno bolj. Premnogi, ki so svoj čas še strastno prisegali na liberalno zastavo, že uvidevajo, da pod to zastavo ni sreče. — To se je zlasti pokazalo pri zadnjih občinskih volitvah. Samo 28 mož

je prišlo na volišče (v to armado pa sta všteta tudi dva častna občana podraška) in teh 28 mož je izvolilo sedemindvajset odbornikov in namestnikov. Za župana je bil izvoljen Pepe Božič, brat glasovitega Ivana Božiča, ki je svoje dni pretresal celo Vipavsko dolino s svojo mogočno besedo. Pa se je umaknil mož — kaj pa hoče tudi general brez vojske — in njegove strele ne plašijo nikogar več. Tako mine slava tega sveta. Pa saj je še Napoleonova zvezda obleдела, zakaj ne bi obleдела tudi zvezda — Božičeva! Dne 19. aprila t. l. je rešilo c. kr. okr. glavarstvo v Postojni pritožbo cerkvenika v Podragi zoper obsodbo ondotnega županstva, ki ga je kaznovalo na 20 kron, ker je šel vkljub županovi prepovedi pobirat svojo plačo. Cerkvénika je c. kr. okr. glavarstvo kazni oprostilo. To je bil pa seveda za liberalno županstvo prehud poper. Županstvo cerkvéniku rešitve še dostavilo ni. Glavarstvo je ob enem z rešitvijo poslalo tudi dostavnico, katero naj bi moral cerkvénik podpisati v potrdilo, da je zvedel o rešitvi c. kr. glavarstva, da je oproščen kazni. Županstvo je pa molčalo kot grob in o rešitvi, in o dostavnici. Cerkvénik ni videl ne ene, ne druge, toraj tudi ničesar podpisati ni mogel. Glavarstvo je pa vprašalo, kje je podpisana dostavnica? In kaj stori županstvo? Dne 2. junija je sporočilo c. kr. okr. glavarstvu, da je že odpisalo dostavnico (katere pa cerkvénik niti videl ni, toraj jo je županstvo kar samo podpisalo). — In mirna Bosna, glavarstvo ima sedaj podpisano dostavnico. Županstvo je pa rešeno blamaže, da je po krivici obsodilo cerkvénika na 20 kron. Kaj niso pri nas v Podragi v resnici „fletne“ in prav domače razmere? Radovedni pa smo, je-li s temi „domaćimi“ razmerami zadovoljno tudi c. kr. okraj. glavarstvo. — Čudna volitev gozdnega odseka. Dne 6. sept. je bil izvoljen pri nas v Podragi novi gozdni odsek. Prvič so pričeli voliti ob 8. uri in končali in sklenili volitev ob 1/2 10. Ker so bili pa možje naše stranke v večini, se je pa to liberalnemu županu zdelo za malo. In kaj so storili oče župan? Ukazali so iti agitirat po Podragi in res so zbobnali skupaj še nekaj svojih mož in po tem so že sklenjeno volitev — nadaljevali in izvršili tako, da je bila po volji očetu županu. Zdaj naj pa še kdo reče, da naši podraški liberalci niso „kunštni“ možje. Kdor zna, pa zna, je rekel tisti, ki je drl kravo s — svedrom.

Iz raznih krajev.

Z Dunaja Slovenci na Dunaju Društvo „Straža“ je priredilo v nedeljo 14. avgusta svoj redni mesečni sestanek v VIII.

okraju na vrtu g Medveda (Lerchengasse 29). Slovenski gorenjski fantje so nam zapeli nekaj prav domačih pesmi. Sploh kar obstoja društvo „Straža“, se je za nas Slovence vse oživilo. Čutimo se, ko pridemo skupaj, kot bratje in sestre, ene misli in enega srca. Posebno nas veseli, da je tukaj v cesarskem mestu tudi služba božja slovenska. Ta zasluga gre pred vsem č. g. Fr. Rebolu, stud. phil., ki je dobil dovoljenje, da se sme v slovenskem jeziku opravljati službo Božjo!

Zadnjo nedeljo ga je nadomestval č. g. Knific in imel ginljiv govor o brezmadežni naši Materi Mariji! Ker nam Slovincem ni mogoče drugače povrniti velikega truda častitih gospodov, se jim tem potom vsi skupaj prav prisrčno zahvaljujemo. Gorenjski fantje so v cerkvi tako lepo zapeli, da so nas kar iznenadili. Hvala jim! Tako napredujemo Slovenci na Dunaju. Z Božjo pomočjo tudi v prihodnje ne bomo zaostali. — Slovensko dekle.

Drobtine.

Evropa v oklepu. Kljub vsem težnjam mirovnega razsodišča v Haagu, da bi države zmanjšale svoje velikanske armade v mirovnem času in tako olajšale breme neznosnega davka za nekaj milijonov ubogemu ljudstvu, se vendar te vroče želje — kakor razvidimo iz kritičnega položaja današnjega dne — ne bodo menda tako hitro uresničile. Dasi nastopajo države na zunaj jako miroljubno ter se vsaka izogibje vsakih, tudi najmanjših izivanj, vendar v resnici ničesar ne zaupa druga drugi temveč s sumljivostjo opazuje vsako kretanje svojega soseda. Kako da se sedanja razorožilna ideja obistinuje, nam priča sledeči sestav: Leta 1870 je vse vojaštvo evropsko v miru 2.200.000 mož, dočim se je leta 1892 naštelo 3.400.000 mož. Na vsakih 1000 prebivavcev, pride po uradni statistiki iz leta 1892 v mirnem času vojakov: v Rusiji in Avstroogerski 8 mož, v Nemčiji 10, na Angleškem 5, v Italiji 9, a na Francoskem 14 vojščakov. Španija, ki je po zadnji nesrečni vojski zmanjšala vojaštvo 5 in pol, Turčija 7, Švedsko-Norveško pa 3 vojake od 1000 stanovnikov. Razmerje je pri Francoski najvišje, pri Svediji in Norvegiji pa najnižje. Nepričakovano nizko je pa število pri Angliji, ki pa radi tega skrbi za svojo svetovno mornarico, kateri ni dosedaj še nobena kos.

Da se pa vzdržuje taka vojno moč, je treba sila denarja; Rusija izda na leto za svojo armado in brodoge 1.240 milijonov frankov, Francija 864, Anglija 830 milijonov, Nemčija 700 milj., Avstroogerska 394 milijonov in Italija 360 milijonov frankov. Go-

matasane svote! Da se se pa te številke od leta 1892 do danes noper nekakšno pomnilnik, lahko nazovemo to rezo. Leta 1870 je našel vojaški davok pri nas 129 milijonov šentov, a že 22 let se je povečal na 165 milijonov. Leta 1892 je naš Evropa uplatala 4374 milijonov, od tega je prišlo samo na 6 vsehlastij 4390 milijonov!

Nadomestek za znano kava. To bolezen za ševit, smi in beodni zdravnik vednoma prepove živane razraditve znate kave. Ker pa se je naš priljubljeni okus skoro spremenil v vsegubno povečo in ker ima Kaffreinerjeva Kneippova sladna kava sprito pravega radna, jo katerim se odetuje, ta okus brez zdravih lastnosti znate kave, nato se je že pred več nego deset leti odzvala na edini pravi rad mestet, in nato se jo tudi vredi kot katerega. Kaffreinerjeva Kneippova sladna kava je pruden primolvi najefnejše sladice, ki jo našo latiko sprava vsaka naprevala, in tako gospoduje naj se stani živajo vsi mladih zdravje, in zdravilo s takimi nevarjenimi, pomiljenimi meni občutno vsaki s pravi sestavi bi „posebnost“.

Otravni zajtrk. Slaven zdravnik se je desetkrat izrazil in drugo znameniti ingenioli so mu pretegnili, da stroikom pod 14 leti in dalje znate kave. Ta ima, kakor znano, strup, ki jako škoduje delovanju teza, živcem in belodni, nikotinski kašelj, šgar se enkrat mlaka modna, kakorimo ima čada modne frize kave, že vnetje privede do smrti. Vendar pa se še smerej mlako mater vede odločiti, da bi znate kavo naj za male otroke ne odpravile s tomade mize. Najvarnejša pijada bi bila pač čisto mleko, toda izkušnja uči, da je otroci ne pijo vedno radi in da jo le prvo nakolaj morejo uživati dalje časa. Zato pa je Kaffreinerjeva Kneippova sladna kava najprimernejši nadomestek. Zaradi ni lega okusa, ki je podoben kavinemu okusu, jo otroci pijo jako radi in vrhutega je celo otrokom v največnji dobi koristna, lahko prebavna, redilna in krvotvorna. Bila bi dolžnost vsaki materi, da otroke izza prve mladosti navadi le zdravje, okusne Kaffreinerjeve Kneippove sladne pijade in jim daje samo to. Seveda je treba pri nakupovanju vselej paziti, da dobi pristno Kaffreinerjevo kavo, ki se sme prodajati samo v izvirnih zavojih z varnostno znamko „Župnik Kneipp“.

Narodno gospodarstvo.

Pozor kranjski čebelarji!

Kranjska čebela je razširjena skoro že po celim svetu vseh svoje pridnosti, večkratnega rojenja in pohevnosti. A nekaj let sem se je pojavila na Kranjskem gnuloča, to

je teka kuzna bolezen. Ta bolezen je pa zelo nalezljiva in umči dostikrat celo čebelnjake in naprav čebelarjem velikokodu škero se jo drugi čebelarji obasiva bolj brgnajo za čebelarstvo, kakor pri nas na Kranjskem, nato je imelo štatersko namestništvo središči magias, katerega posmetarstvo „Gospor Volkshilfsamt“ dne 11. avgusta:

Naslednja vsehlet čebelarji C. in namestništvo pridružuje središči magias: „V osebnih kranjskih posestih na Štajerskem in Kranjskem, je za mnogih krajih pri čebelarji nastopila gnuloča, katere vseh svoje velike nalezljivosti in opustitvenja v pamju lahko umči celo čebelnjake. Gnuloča nastopi v tem, da mladi čebelni črvički hitro umro, svojo lego čarvo izgubijo, se uprtandijo, ter postanejo nemni in nemnkasti, slednjic se maternje in spremane v spavtasto - siva, smrdljivo in vlačno maso. Tudi pokviti zalegi se primanejo bolezen. Praktički so vsem namesto vobodeni in imajo večkrat nemake izkušnje. Ako je že v pamju pri veliki gnuločevanju, in to bene frige pomoči, kakor sedajni seljaci. Vsakega čebelarja pozivjemo v spogovem lastnem, kakor tudi skupnem interesu čebelarstva, naj svoja ljudstva strogo opazuje in, ako dobi bolno zalego, naj se odrae za svet in pomoč do katerega zdravjenega in izkušnega čebelarja ali pa do čebelarjkega društva. Čebelna vretena čebelarjev in njih prijateljjev središči v Tübingnu pri Adlenu ali do za zdravje nekaj letakov o gnuloči s slikami in velike magias za legajo“.

Na Kranjskega se vsako leto urvada na tisoče panjev po svetu in donese čebelarjem veliko denarja. Zato naši, ncer umestni razglasi, veliko škodujejo kranjski čebelnjari, in bode kmalu ugamila čast kranjske čebele, ker se vsako do boji narediti blago od takaj bojed se, da ne bi dobi gnuloča.

Žalibog, da je res razširjena pri nas gnuloča, najbolj pa v Ljubljani in najbližji okolici, na deželi bolj redko.

A vseh časa nastane gnuloča? Gnuloča nastane vednoma vseh slabe, izprijene in okudene hrane, s katero pitajo čebele zalega. A kje pa doč čebele tako hrano? Pri naših brezozornih medarjih. Ti pokupijo v jeseni po deželi panje, pomore čebele, skladijo vse skupaj v sode, ter pusté potem nepomino posodo na dvoriščih, da se pari in skisa. Čebele, katere imajo nenavaden čin vonj, da lahko ovočajo ure daleč, kje je kaj živada, hitro prihitiyo, ter tako okudeno stvar pridno donadajo domov in i njo pitajo zalega, ne vedoč, da nosijo samo kuga. Ravno zaradi tega je pa gnuloča najbolj razširjena v Ljubljani in bližnji okolici, na deželi skoro ne vedo o tej bolezni. Koliko čebelnjakov je bilo pred leti v tem kraju

vseh tega umdenih in koliko bolani se je naša našaja v takajšnji čebelnjaki!

Čebelarji so storili, kar so mogli, bodi od Pomoja do Pilaca, ter prosili pomoči, da bi se zagovarjali medarjem, naj delajo in hranijo posodo v zaprtih prostorih, a vse zastavi, reklo se jim je: O varno čebelarstva nimamo nobenega zakona. A kaj naj stori posameznik? Nič! Ko je bil teko sam prosil medarja, naj spravijo posodo, šek da čebele radnadajo od nega okudeno hrano domov, odgovoril: „Pa vse čebele privedite!“ Odbor čebelarjkega društva pa se te gube, marveč še celo naj, da bi bila bolezen na Kranjskem. Zadrji „Čebelar“ je prinesel listnico uradništva, v kateri omenja poročilo iz „Gospor Volkshilfsamt“, ter prav, da je uradnik man samo en slučaj gnuloče na Kranjskem, ter pravi, naj se mu spred, kje se še našaja bolezen, da more temeljno zavrtiti povlačno trditvev omenjenega lista. Omenjeni list je storil samo svojo čast kariko dolžnost ter prinesel čebeseben magias in-jemkega namestništva, brez vsakega dostavila. Predno pa čada kakla oblast sličen magias, mora pač imeti tudi dokaze in podlage tak. Čemu torej uradnik, kateri je ob enem tudi odbornik „Čebelarjkega društva“, to naj? Ali se morda boji iz kakakega posebnega vzroka zamere ljubljanskih medarjev, ali pa, da bi se vseh tega blago lažje urvadalo, in naša čebela na ugledu še bolj upela? Toda vsak človek vé kje ga čevelj žuji. Od takega odbora torej ne moremo pričakovati pomoči.

(Lucek sedi.)

Za smeh in kratek čas.

Je isto. Učitelj v šoli: Ti, Tonček, kaj si pa danes tako nemiren? — Tonček: Tale Pepe je nekaj od Vas rekel. — Pepe, tukaj povej, kaj si rekel? — Pepe vstane pa se obnavlja, node povedati. — Učitelj: Tonček, povej, kaj je rekel Pepe. — Tonček: Pepe je rekel, da imate Vi tako rudeč nos, kakor moj pipet.

Karner: Kaj je dejanski greh? — Neklika: Italijanski greh je tisti, katerega ni sami naredimo.

Rešitev uganke z nagrado.

Uganke pomeni: Kriš

Nagrada se je prisedila Jankotu Golihlebu v Radečah pri Zidanem mostu

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“
Izide dne 6. oktobra 1904.

Loterijske srečke.

Dunaj, 10. septembra 79	1	49	48	77
Grádec, 10. septembra 6	90	23	84	48
Trst, 17. septembra 21	72	24	62	23
Linc, 17. septembra 2	47	15	50	56

Tržne cene v Ljubljani

dné 17. septembra

	K	h		K	h
Govejemeso l. v. kg	148		Pšenica . . . 100 kg	24	40
Telečje meso . . .	140		Rž	16	80
Prasičje » sveže . .	160		Ječmen	15	80
Koštrunovo meso . .	1		Oves	15	40
Maslo	220		Ajda	22	
Mast prašičja	160		Proso, belo,	17	50
Slanina sveža	126		Koruza	17	60
» prekajena	16		Krompir	6	
Jajce, jedno	7		Drva, trda, m ³	8	10
Mleko, liter	18		» mehka, »	7	
Piščanec	120		Seno, 100 kg	8	40
Gelob	40		Slama,	7	
Fižol, liter	82		Pšenična moka št. 1	36	20
Grah, »	24		Koruzna »	20	
Leča, »	12		Ajdova » št. 1	39	50

Zahtevajte

v svoj prid vselej

**pristno Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo**

samo v zavojih z varstveno znamko
špika Kneippa in s imenom
Kathreiner ter se skrbno izogibajte
vseh manj vrednih posnemkov.

Zboljšana električna žepna svetilka!

Ka pritisk s prstom in zasveti se krasna električna luč. Brez vanke nevarnosti! Svetiloba močna 2 1/2 volta. Sveti ob vetru in nevihti, solcu in dežju.

1 kompl. elektr. žepna svetilka 2 K, s povečevalno lečo, 4 K, dopolnilna baterija 1 K.

Pozor! Ne kupujte slabih ponarejenih predmetov. Jamčimo za trimesečno svetilo, predno treba nadomestiti baterije. Edinal popolnjeni sistem. Razpošilja proti povzetju elektr. manufakture F. SCHWARTZ, Dunaj IX. 4 Sechschselw-meistr. 23. M. mezanja.

Učenca
iz dobre hiše, za čevljarški obrt sprejme
tako
Janez Šober, čevlj. mojster, Škofjaloka.
1482 D 2-2

**Trgovina z železnilno
Valentin Golob**

(prej Andr. Druškovič)

Ljubljana, Mestni trg št. 10

priporoča veliko zalogo razne železnine: kuhinjske posode, robe iz kositarja, zalivače, žetnarje, konvice za mleko itd.; štedilnike, stavbne potrebnice, železniške šinje, nosilke, roman in portland cement, poljedelske stroje.

Velika zaloga tehnic, uteži in meril, mesoreznic, plahit za vozove in pristno pozlačenih

nagrobni križev.

Edina prodaja najboljših „Kron-diamant“ kesā z garancijo za vsaki komad:

Dolgost cm 70 75 80 85

Cena K 2.40 2.60 2.80 3.-

**Prave Roskopf-double-zlate Savonnet
remontoir s sidro**

so najnovejše Roskopf-ure. Te ure imajo izborno in z jamčeno precizno kolesje s sidro, so dvojno pokrite s 3 zelo močnimi plašči iz double-zlata z avtomatičnim pokrovom. Double zlato je zlatu podobna kovina, ki nikdar ne izgubi te podobnosti. Te ure splošno občudujejo radi krasne izvršitve in se ne razlikujejo od pravih zlatih ur.

Cena 5 gld.

K temu primerna dvojna verižica za gospode iz double-zlata gld. 1.50. Vsaki uri je priloženo tri-

letno pismeno jamstvo — Pošilja proti povzetju **Josip Splering**, Dunaj I., Postgasse 2-59. 1463 D a 5-1

Hiša štev. 70

v **Grahovem pri Tolminu** se prodá iz proste roke. Hiša je prav blizu novograjene železnice in kolodvora, ter pripravna za kako obrt, osobito za gostilno. Kupnina plača se lahko tudi v obrokih.

Pojasnila daje lastnik gosp. **Franz Grobath**, posestnik in trgovec v Kranju. 1574 B 3-1

Kdor si želi dobro zanesljivo pravo švicarsko uro za pošteno ceno, obrne naj se ali zahteva cenik od daleč na okrog dobro poznane dolgo let obstoječe tvrdke

Franc Čuden

urar in trgovec z zlatino in srebrnino, kolesi in šivalnimi stroji delničar družbe prvih tovarn ur „Union“ v Ženevi in Bilu in Sviol zaigatelj o. k. doljenjake železnice v Ljubljani, Prešernove ulice nasproti frančišk. samostana

Filijalka!
Glavni trg nasproti rotovžu. Geniki zastoj in poštno prosti.

243 D 14

574 D 10-8

Zarezane strešnike
vštricne (Strangfalzziegel) in francoske (gepresste Falzziegel)

zidarsko opeko
cement roman in portland
glinaste peči in štedilnike

plošče za tlak

šamotne in cementne, kot vse drugo stavbinsko blago ponudijo po najnižjih cenah v poljubnih množinah

F. P. VIDIC & Comp.
LJUBLJANA.

Češnik & Milavec

Ljubljana, Lingarjeve ulice

se priporočata in naznanjata slav. občinstvu, da sta že popolnoma založena z najnovejšim jesenskim in zimskim blagom, kakor: 1569 D 4-1 jako lepa ženska volnena oblačila vseh vrst, bodisi v gladkem ali v pisanem blagu, perilni porhet, flanel za obleke in bluže. Dalje novosti v rutah, šerp, volnene svilnate in ženilaste v največji izberi.

Velika zaloga raznovrstnega sukna, lodna, štota, kamgarna itd.

Cena najnižja in poštena, kar znano vsem našim odjemalcem.

Velika zaloga bališč za neveste.

Pri nakupovanju
= suknenega =
in manufakturnega
= blaga =
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice štev. 4.
196 D 12-11

Velika zaloga
suknenih ostankov

Izšla je latinska maša

v čast sv. Kristini mučenki.

Za mešan zbor s spremljevanjem orgelj. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Partitura: 2 K 40 vin., posamezni glasovi po 40 vin.

Ravnokatni se dobi še tudi od istega skladatelja *latinska maša v čast svetemu Lovrencu mučencu*. Za moški zbor. - Cena 1 K. 1501 D 2-1

Oklic

A 1704
13

s katerim se kliče dedič, čigar bivališče je neznan.

C. kr. okrajno sodišče v Kamniku nasnanja, da je umrl dne 25. februarja 1904 v deželni bolnici v Sarajevu **J. Gavroža**, zapustivši naredbo poslednje volje, v kateri je postavil za dediče svoje sorodnike.

Ker je sodišču bivališče jedinega zapustnikovega brata g. *Franceta Gavroše*, ki je bil dalje časa čevljarški pomočnik v *Stobu pri Domžalah*, neznan, pošilja se taistega, da se v enem letu od spodaj imenovanega dne pri tem sodišču javi in zglasi za dediča, ker bi se sicer zapuščina obravnavala le z zglasitvami se dediči in z njegovim postavljenim skrbnikom g. dr. Alojzijem Kraut-om, odvetnikom v Kamniku

C. kr. okrajno sodišče v Kamniku, oddelek I,
dne 26. avgusta 1904

8 dni na poskušnjo

poslijem vsakomur strojo pravo

nikelnasto Roskopf-remont. oro s sidro.
To oro ima močno prečiščeno. Krokofkolože s sidro in močan nikelnast plad. Vsa z verzično in federaturno glid. 290. 4. Komada stanata le glid. 4-56. Trilintno platinasto jamstvo le vsaki ori. 1008 D b. 4-3

Posilja le proti poštasema porzeta
Josip Spiering
Dunaj I. Postgasse štev. 2-58.

V izdelovanje in pravo vsakovrstnih **sodarskih izdelkov**

se priporoča **Fr. Pavlin**, sodar v Tržiču štev. 124. 1542 D 1-1

Kraljestvo Saško
Technikum Hainichen
Višje učilnice za strojare in elektro-inženere, tehniške in poslorodnje Prospekti zastoj

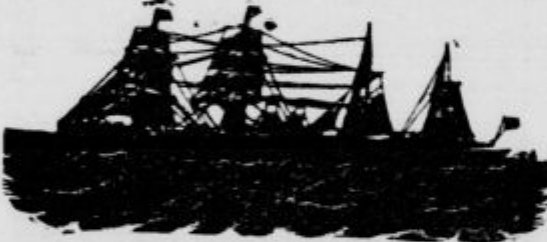
1218 D 6-3

Karlovski želodčni in prebavni prašek

s poprovo meto, varstvena znamka „kača“, ima prijeten okus, je zdravniško priporočen in se vporablja pri neredni prebavi, kron. želodnem kataru, krutih v želodcu, zgagi, gorečici, pehanju, slabem okusu, bljuvanju, pomanjkanju slasti. Če se rabi vztrajno, prenehajo vse želodčne bolezni. Priznalna pisma dohajajo vsak dan. Cena: Ena skatljica 2 kroni, pri šestih skatljicah franko. Izdeluje in razpošilja: **lekarna pri medvedu v Mor. Schönbürgu 47**. Dobiva se skoro v vseh lekarnah; kjer ni zaloga, naj se naroča naravnost. 1570 D 13-1

„RED-STAR-LINE“ Rdeča zvezda

v Ameriko
preko Antwerpna v New-York,
Philadelphia.

Gold. 70 - za železnico in barko

Hitra in varna vožnja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s pošteno in čisto postrežbo. Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v Kolodvorskih ulicah štev. 41, od južnega kolodvora na desno. 35 D 16-7

Za zastopstvo „RDEČE ZVEZDE“

Ivan Nep. Resman.

Motori

Patent Adam so najcenejši gonilna moč za kmetijstvo, obrtije, mlina, žage, katerim voda primanjkuje; čez 4000

kom. že v rabi, kurjača ni treba, stroški 4 do 5 vin. za konjsko moč. 160 D 12-10

Klepalk za kose, cena 8 K za kom
Nutrin redilna štupa za živino; 1 kilogr. 6 K se dobi v zalogi za poljedelske stroje

Fran Zeman

Ljubljana, Poljanska cesta štev. 24.

80 D 10

Tri pare čevljev glid. 2-10

le radi velike zaloge en par za gospoda, en par za dame z gumbi ali vrvicami, en par za otroke z gumbi. Lepa oblika in prijetna nošnja. Vsi trije pariza 2-10 glid. V zalogi v vseh velikostih. Pošilja se proti povzetju. Zamena dovoljena. Poleg tega se prodajajo vse vrste čevljev do najfinejše kakovosti po čudovito nizkih cenah. Izvoz čevljev Ebersson, Dunaj VI., Kaiserstr. 115 - H. Razprodajalci se iščejo. Ceniki zastoj. 1456 D 5-1

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19, v Medjatovi hiši, v pritličju Dunajska cesta št. 19.

vsprejema:

1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi;
2. zavarovanja zvonov proti poškodbam in
3. za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju:

a) zavarovanje na doživetje in za smrt, jednostavna zavarovanja za slučaj smrti, na doto in rento, ljudska zavarovanja z mesečnim plačilom zavarovalnine po 50 v., 1, 2, 3 in 4 K in daje po neprisljenih vlogah v oddelku „Rentna hranilnica“ deželne zavarovalnice zelo praktično starostno in rentno preskrbo;

b) zavarovanja proti vsakovrstnim nezgodam (telesnim poškodbam) in nezgodam na potovanju po suhem in na vodi ter jamstvena zavarovanja vsake vrste.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. 28 D 12-9

V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Svoji k svojim!
Slovinci pristopajte k domači zavarovalnici!

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland - cementa in peska

Trpezniška in lahkejša streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice. 1012 D 12-7

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani.

Predstojništvo cistercijskega samostana v Zatičini

išče dobrega, zanesljivega

hlapca

ki je dobro vaje konj, proti dobremu plačilu. — Služba se nastopi s 1. oktobrom. — Naslov: „Predstojništvo cistercijskega samostana v Zatičini. (Dolenjsko). 1470 D 2-2

Naznamim uljudno, da je ravno izšel moj veliki cenik s čez 600 podobami, katerega razpošiljam zastonj in prosto poštine. — Ker razpošiljam svoje blago po celem svetu, je dokaz, da je moje blago res fino, cene nizke, postrežba poštna, in se zategadel vsak zanesljivo naj obrne do moje tvrdke.

Z velespoštovanjem 779 D 16-10

H. SUTTNER

urar in zalagatelj društva c. kr. avstrijskih uradnikov v Kranju. (Kralnburg).

Prva kranjska
z vodno silo in turbino

delujoča

tovarna stolov

tvrdke FR. ŠVIGELJ

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko, priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imejiteljem in predstojnikom zavodov in šol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. brivcem itd. itd. natančno in trpežno izvršene stole, naslonjače, fotelje, vrtno stole, gugalnike itd. po kar najbolj nizki ceni. Blago je iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni boji imitirano.

Največja zaloga stolov, naslonjačev in gugalnikov se troja.

Na željo pošlje tvrdka najnovjšo obširno ceniko z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastonj in franko.

Naročevalcem na debelo dovoli se znaten popust. 1356 D 12-3

Učenea

za čevljarski obrt v starosti 14 let sprejme tako

Ivan Gačnik

čevljarski mojster, Ljubljana, Radeckega cesta 2. 1457 2-2

Za večje posestvo na Gorenjskem se išče spreten in vesele

oskrbnik.

To posestvo se mu dá tudi v najem v celoti ali deloma. Prednost imajo Gorenjci. Več pove upravnništvo „Domoljuba“. 1424 3-2

Več krojaških pomočnikov

sprejme takoj v trajno delo Josip Munih, krojaški mojster, Podbrdo ob Bači, Goriško. 1571 D 4-1

Zahtevajte pri nakupu

702 D 9

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko jelen.

Varstvena znamka.

Ono je

zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Dobiva se povsod!
JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Ljubljana

Pred škofljo 3

Josip Kordin

priporoča

Ljubljana

Pred škofljo 3

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete; velikanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen, po nizkih cenah.

169 D 12-12

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

Filip Fajdiga
založa pohištva *
Sv. Petra cesta 19
v LJUBLJANI

priporoča svojo veliko
založo raznovrstnega
pohištva po najnižjih
cenah.

1465 D 6-2

349 D 20-14

Samo
6 dni!

Havre - New - York

vozilje zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša érta éez

Pariz in Havre v Ameriko.

Znižane cene!

Veljavne vozne liste in brezpl. pojasnila daje edino
oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDA

v Ljubljani, Dunajska cesta 6,
blizu znane gostilne pri „Figovcu“.

FR. STUPICA, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 1

v Ančnikovi hiši poleg Figovca

priporoča slamoreznic, mla-
tilnice, čistilnice, gepelje,
preše za grozdje in sadje,
pluge in brane najboljšega
676 D izdelka. 14-11

Dalje: Sesalke za vodo in gnoj-
nico, pocinkane, asfaltirane in
svinčene cevi za napeljavno vodo,
razne tehtnice z uteži, štedilnike vseh vrst,
kuhinjske oprave, nagrobne križe, nakovala,
privijake, žage, kotle za klajo in žganje.

Portland in Roman-cement, železniške šine
in traverze, poljski mavce. — Mizarsko, te-
sarsko in ključavničarsko orodje, ter vse
druge v železno stroko spadajoče predmete.

Velika založa vodno svelega spocerjskega blaga.

Katol. Bukvarna v Ljubljani
priporoča knjigo 1461 D (2)
Slovenska kuharica

ali navod okusno kuhati navadna
in imenitna jedila.

Spisala in na svitlo dala Magdalena Pleiwels.

Peči pomnoženi natis z okoli 70 str. obsega-
jočim, po M. Lavtiškar sestavljenim dodat-
kom. Cela knjiga ima VIII. in 400 strani.
Cena K 3⁰⁰, elegantno v platno vezana 3 K
60 vin., po pošti 20 vin. več.

Vsestransko pripoznana kot najboljša
kuhinjska knjiga.

Dobiva se po vseh knjigarnah.

„Družinska pratika“
za leto 1905.

„Družinska pratika“ za leto 1905

s krasno barveno sliko: **Sveća družina** na ovitku,
je najlepša izmed slovenskih pratik.
Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima
mного ličnih slik. — Cena posamnim komadom
24 vinarjev. Odjemalci na debelo dobé jo mnogo
ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani:

**Auer - Korenčan, J. Kordik, A. Krisper,
H. Ničman in V. Petričič.**

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na
Kranjskem, Štajarskem, Koroškem, v Istri in na
Goriškem.

Družinsko pratiko razpošilja tudi tvrdka H. Kenda v Ljubljani.

Kdor svoje zdravje ljubi, ne
pije drugih izdelkov kot
rastlinski liker (sladki) ali rastlinsko
grenčico (grenki)

„FLORIAN“

Ta zdrava pijača ne omami in ne slabi,
ampak oživlja moči in krepeča želodec, zato
je koristna za delavca in za gospodarja.

Največje odlikovanje: Zlata svetinja v Parizu 1904.

Izdeluje rastlinska destilacija
„Florian“ v Ljubljani. Poskusite!

868 D (7)

Kmetska posojilnica
ljublanske okolice
registr. zadruga z neomejenim poroštvom
v LJUBLJANI, v lastni hiši
na Dunajski cesti št. 18, na
vogalu Dalmatinove ulice
obrestuje hranilne vloge po

23 D 24-18 **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta
posojilnica sama za vložnike plačuje.
Uradne ure od 8. — 12. in od 3.—4. ure
popoldne.
Hranilne vloge sprejemajo se tudi po
pošti in potom poštno-hranilničnega urada.
Stanje rezervnega zaklada K 98.238.41.
— Varnost hranilnih vlog je tudi zajam-
čena po združnikih.
Upravno premoženje Kmetske posojil-
nice znaša 5.245.845.40, stanje hranilnih vlog
K 5.089.883.14.
Denarni promet K 23.806.306.40.
Poštno-hranilničnega urada št. 828.406.

Zastoj in franko
dobi ravnko moj najsovejši veliki cesik:
900 stikami o vseh vrstah ur, stalnih in
srebrnih po izvirnih tovarniških cenah.

1265 b **Tovarniška založa ur** 6-1
Maks Böhnell, urar
Dunaj IV. Margarethenstr. 38P.
Založnik c. kr. državni uradnik.
Trgovina ustanovljena leta 1840. Odlikovan
z Grand Prix in zlato svetinjo Paris 1904.

Doktorja Trnkóczyja 62 12-10
kranjski redilni prašek
za prašiče

Medalja

Je prejel v Londonu, Parizu in
Rimu 1906 najvišje odlikovanje

„Grand prix“
dalje tisoče zahvalnih pism,
tudi uradno potrjenih.

Ta primesek krmi se daje
tudi že pujskom in se dose-
že žnjim največja teža.

1 zavoj stane 50 v.
in se dobi pri
trgovcih.

Po pošti 5 zavojev iz
lekarnice Trnkóczy
Ljubljana, Kranjsko.

iz Pariza 1903.